

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

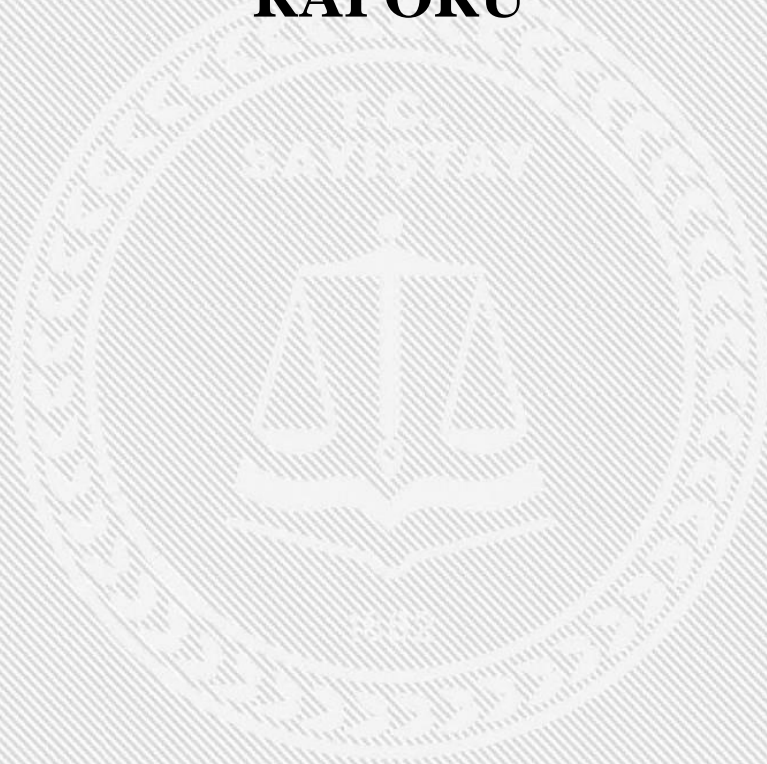
KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI
2017 YILI
SAYIŞTAY DENETİM RAPORU

Eylül 2018

İÇERİK

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI 2017 YILI SAYIŞTAY DÜZENLİLİK DENETİM RAPORU	1
KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI ANKARA KÜLTÜR VE TURİZM DÖNER SERMAYE İŞLETME MERKEZİ MÜDÜRLÜĞÜ 2017 YILI SAYIŞTAY DÜZENLİLİK DENETİM RAPORU	22

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI
2017 YILI
SAYIŞTAY DÜZENLİLİK DENETİM
RAPORU

İÇİNDEKİLER

1.	KAMU İDARESİNİN MALİ YAPISI VE MALİ TABLOLARI HAKKINDA BİLGİ	1
2.	DENETLENEN KAMU İDARESİ YÖNETİMİNİN SORUMLULUĞU	4
3.	SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU	5
4.	DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI.....	5
5.	DENETİM GÖRÜŞÜ	5
6.	DENETİM GÖRÜŞÜNÜ ETKİLEMİYEN TESPİT VE DEĞERLENDİRMELER	6
7.	EKLER.....	17

TABLÖLAR LİSTESİ

Tablo 1:2017 Mali Yılı Ekonomik Sınıflandırma Düzeyinde Bütçe Ödenekleri.....	1
Tablo 2: 2017 Mali Yılı Harcamalarının Ekonomik Sınıflandırma Düzeyinde Dağılımı.....	2
Tablo 3: Yasal Süresi İçerisinde Mahsup Edilmeyen Ön Ödemeler.....	8
Tablo 4: Yıllar İtibariyle Gerçekleşen Hasılat ve Eğlence Vergisi Tutarları.....	12
Tablo 5: Ödenek Takip Tablosu.....	15

KISALTMALAR

AKM: Atatürk Kùltür Merkezi

DÖSİMM: Döner Sermaye İşletme Merkez Müdürlüğü

SHÇEK: Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu

1. KAMU İDARESİNİN MALİ YAPISI VE MALİ TABLOLARI HAKKINDA BİLGİ

Mali Yapı

Kültür ve Turizm Bakanlığı, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununa ekli I sayılı cetvelde yer alan genel bütçeli idarelerden olup, faaliyetlerini merkezi yönetim bütçe kanunlarıyla verilen ödeneklerle gerçekleştirmektedir. 2017 yılı bütçesiyle Kültür ve Turizm Bakanlığı'na 3.459.754.000,00 TL ödenek tahsis edilmiş olup, bu tutar Merkezi Yönetim Bütçesi'nin % 0,01'ine tekabül etmektedir.

Yıl içerisinde gerçekleştirilen ekleme ve aktarmalar ile toplam ödenek 4.316.931.530.- TL'ye ulaşmıştır. Bunun yaklaşık olarak %79,38'ine isabet eden 3.427.085.507-TL'si harcanmıştır.

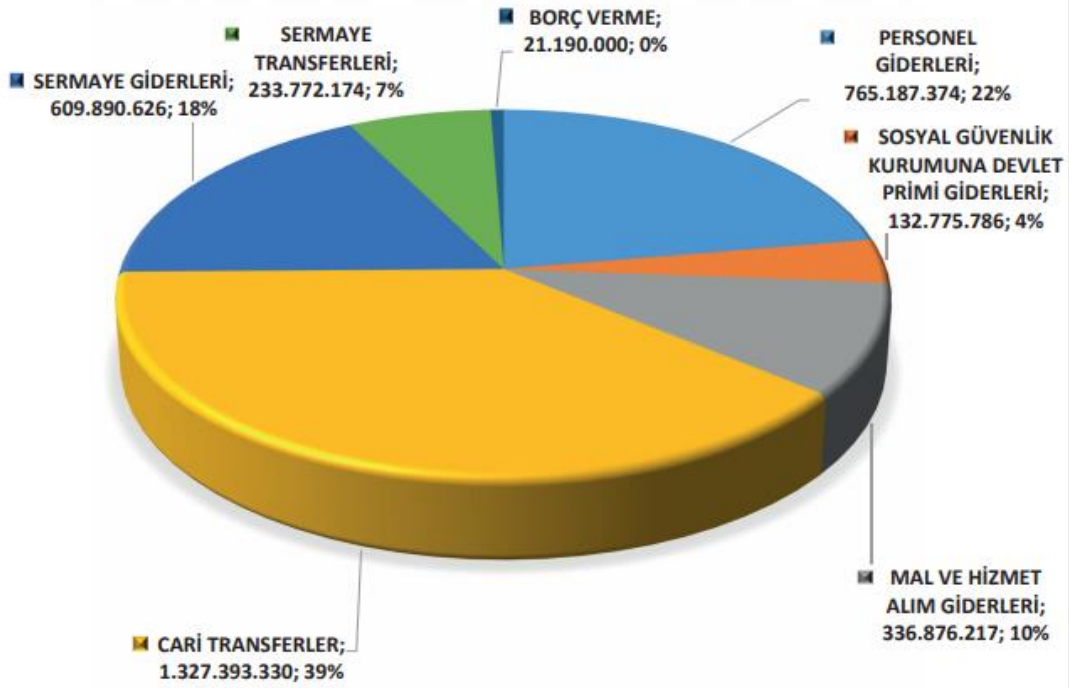
Bakanlığa bağlı kuruluşlardan olan Devlet Tiyatroları Genel Müdürlüğü, Devlet Opera ve Balesi Genel Müdürlüğü ile Türkiye Yazma Eserler Kurumu Başkanlığı'na Bakanlık bütçesinden toplam 542.501.000,00 TL ödenek tahsis edilmiş olup bu tutar Bakanlık bütçesinden düşüldüğünde bütçe ödeneği 2.917.253.000,00 TL olmaktadır.

Bakanlığın ekonomik sınıflandırma açısından 2017 yılına ilişkin toplam ödenek dağılımı ve yılsonu gerçekleştirmeleri aşağıdaki tablolarda yer almaktadır;

Tablo 1:2017 Mali Yılı Ekonomik Sınıflandırma Düzeyinde Bütçe Ödenekleri

EKO. KOD	AÇIKLAMA	BÜTÇE BAŞLANGIÇ ÖDENEĞİ
01	Personel Giderleri	759.749.000
02	Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	132.358.000
03	Mal ve Hizmet Alım Giderleri	409.621.000
05	Cari Transferler	1.245.422.000
06	Sermaye Giderleri	647.758.000
07	Sermaye Transferleri	234.327.000
08	Borç Verme	30.519.000
TOPLAM		3.459.754.000

Tablo 2: 2017 Mali Yılı Harcamalarının Ekonomik Sınıflandırma Düzeyinde Dağılımı

Muhasebe ve Raporlama Sistemi

Bakanlık mali işlemlerini 5018 sayılı Kanun ile belirlenmiş muhasebeleştirme ve raporlama kurallarına göre gerçekleştirmektedir.

5018 sayılı Kanununun 49'uncu maddesinin ilk iki fıkrasında;

“Muhasebe sistemi; karar, kontrol ve hesap verme süreçlerinin etkili çalışmasını sağlayacak ve malî raporların düzenlenmesi ile kesin hesabın çıkarılmasına temel olacak şekilde kurulur ve yürütülür.

Kamu hesapları, kamu idarelerinin gelir, gider ve varlıkları ile malî sonuç doğuran ve öz kaynağın artmasına veya azalmasına neden olan her türlü işlemlerle garantilerin ve yükümlülüklerin belirlenmiş bir düzen içinde hesaplara kaydedilerek, yönetim ve denetim yetkilileriyle kamuoyuna gerekli bilgilerin sağlanması amacıyla tutulur.” denilmektedir.

Çerçeve hesap planı ile düzenlenecek mali raporların şekil, süre ve türleri Kanun'un 49 ve 80'inci maddelerine dayanılarak düzenlenip Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği ile belirlenmiştir.

Bu düzenlemelere göre; muhasebe sistemi tahakkuk esastır. Mali yıl esasına göre tutulmaktadır. Kamu İdaresinin bütün varlık ve yükümlülükleri, gelir ve giderleri ile garantileri gibi tüm mali işlemlerini kapsar.

Mali raporlamanın amacı; yöneticilere, kamuoyuna ve denetim yetkililerine bilgi sunmaktır.

Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin "Amaç" başlıklı 1'inci maddesinde; *"Bu Yönetmeliğin amacı; genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerinin, hesap ve kayıt düzeninde saydamlık, hesap verilebilirlik ve tekdüzenin sağlanması, işlemlerinin kayıt dışında kalmasının önlenmesi, faaliyetlerinin gerçek mahiyetlerine uygun olarak sağlıklı ve güvenilir bir biçimde muhasebeleştirilmesi ile mali tablolarının zamanında, doğru, muhasebenin temel kavramları ve genel kabul görmüş muhasebe ilkeleri çerçevesinde, uluslararası standartlara uygun, yönetimin ve ilgili diğer kişilerin bilgi ihtiyaçlarını karşılayacak ve kesin hesabın çıkarılmasına temel olacak ve karar, kontrol ve hesap verme süreçlerinin etkili çalışmasını sağlayacak şekilde hazırlanması ve yayımlanmasına ilişkin usul ve esasların belirlenmesidir."* hükmü yer almaktadır.

Bu amacın gerçekleştirilmesi için; işlemlerin kayıt dışında kalmasının önlenmesi ile birlikte muhasebenin temel kavramları ve genel kabul görmüş muhasebe ilkeleri çerçevesinde, uluslararası standartlara uygun olarak hazırlanan mali tabloların belirlenen sürelerde yönetim ve ilgililerin bilgisine sunulması gerekmektedir.

Yönetmeliğin 310'uncu maddesinde kendi adına ekonomik varlık edinebilen, yükümlülük üstlenebilen, diğer kamu idareleri veya üçüncü şahıslarla ekonomik ilişkilere girebilen kapsama dâhil her kamu idaresinin bir kurumsal birim ve her kurumsal birimin bir mali raporlama birimi olduğu; 311'inci maddesinde kapsama dâhil kamu idarelerinin mali hizmetler birim yöneticilerinin, mali raporlama kapsamındaki mali tabloların belirlenen standartlara uygun olarak hazırlanmasından, üst yöneticilerin de bu hususları gözetmekten ve belirlenen süreler içinde yayımlanmasından sorumlu olduğu; 312'nci maddesinde kamu idarelerince, detaylı hesap planlarında yer alan hesaplardan aylık mizan ve yıllık olarak geçici ve kesin mizanların düzenleneceği; 313'üncü maddesinde kamu idarelerince hazırlanacak temel mali tabloların Bilanço, Faaliyet Sonuçları Tablosu ve Nakit Akış Tablosu olduğu; 314-316'ncı maddelerinde bu tabloların mahiyetleri ve nasıl düzenleneceği; 327'nci maddesinde de mali tabloların hangi dönemlerde hazırlanıp yayımlanacağı belirtilmiştir.

Bakanlığın muhasebe hizmetleri merkezde Merkez Saymanlık Müdürlüğü, taşrada ise defterdarlıklara bağlı muhasebe birimleri tarafından yürütülmektedir.

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştay'a Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esasların 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştay'a gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden aşağıda yer alanlar denetime sunulmuş olup denetim bunlar ile Usul ve Esasların 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır.

- Birleştirilmiş veriler defteri,
- Geçici ve kesin mizan,
- Bilanço,
- İdare taşınır mal yönetimi ayrıntılı hesap cetveli ile idare taşınır mal yönetimi hesabı icmal cetveli,
- Bütçe giderleri ve ödenekler tablosu,
- Bütçe gelirleri ekonomik sınıflandırılması tablosu,
- Faaliyet sonuçları tablosu.

Denetim görüşü, Bakanlığın temel mali tabloları olan bilanço ve faaliyet sonuçları tablosuna verilmiştir.

2. DENETLENEN KAMU İDARESİ YÖNETİMİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde hazırlanarak kamuoyunun bilgisine ve denetim yetkililerine zamanında sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek, mali rapor ve tablolardan yararlanacak olanlara makul güvence vermek amacıyla mali raporların güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, kaynakların etkili ve ekonomik ve mevzuatına uygun kullanılmasının sağlanması amacıyla kurulup işletilmesi gereken mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, genel kabul görmüş uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürünün belirlenmesine esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. DENETİM GÖRÜŞÜ

2017 yılına ilişkin ekte yer alan mali rapor ve tabloların tüm yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

6. DENETİM GÖRÜŞÜNÜ ETKİLEMİYEN TESPİT VE DEĞERLENDİRMELER

BULGU 1: Yurtdışı Ön Ödemelerin Yasal Süresinde Mahsup Edilmemesi

Bakanlık yurtdışı teşkilatlarına gönderilen avans / kredilerin mahsup işlemlerinin yasal süre içerisinde gerçekleştirilmediği, mutemetlerce zamanında mahsup edilmeyen avanslar hakkında ise 6183 sayılı yasa hükümlerinin uygulanmadığı görülmüştür.

5018 Sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununun 35'inci maddesinin 1'inci fıkrasında;

“Harcama yetkilisinin uygun görmesi ve karşılığı ödeneğin saklı tutulması kaydıyla, ilgili kanunlarda öngörülen haller ile gerçekleştirme işlemlerinin tamamlanması beklenilemeyecek ivedi veya zorunlu giderler için avans vermek veya kredi açmak suretiyle ön ödeme yapılabilir” denilmekte olup, 5'inci fıkrasında ise,

“Her mutemet ön ödemelerden harcadığı tutara ilişkin kanıtlayıcı belgeleri, ilgili kanunlarında belirtilmemiş olması halinde avanslarda bir ay, kredilerde üç ay içinde muhasebe yetkilisine vermek ve artan tutarı iade etmekle yükümlüdür. Süresi içerisinde mahsup edilmeyen avanslar hakkında 21.7.1953 tarihli ve 6183 sayılı Kanun hükümleri uygulanır.”

denilmektedir.

21.01.2006 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Ön Ödeme Usul ve Esasları Hakkında Yönetmeliğin 11'inci maddesinde;

“Her mutemet ön ödemelerden harcadığı tutara ilişkin kanıtlayıcı belgeleri, ilgili kanunlarında ayrıca belirtilmemiş olması halinde avanslarda bir ay, kredilerde ise üç ay içinde muhasebe yetkilisine vermek ve artan tutarı iade ederek hesabını kapatmakla yükümlüdür. Bakanlık, zorunlu hallerde mahsup süresini ayrıca belirlemeye yetkilidir.”

hükmü yer almaktadır.

Ön Ödeme Usul ve Esaslarını düzenleyen 55 Sıra Numaralı Muhasebat Genel

Müdürlüğü Genel Tebliğinin 7'nci maddesinin 3'üncü fıkrasında;

“Kamu idarelerinin yurtdışı teşkilatlarının ihtiyaçları için gönderilen avansların mahsup süresi üç aydır. Ancak bu durumda da Ön Ödeme Usul ve Esasları Hakkında Yönetmeliğin “Ön ödemelerin yılsonunda mahsubu” başlıklı 13'üncü maddesi hükümlerine uyulması zorunludur” denilmektedir.

Aşağıdaki tabloda yasal süresi içerisinde mahsup edilmeyen ön ödemelere ilişkin örnekler yer almaktadır. Yurt dışı müşavirlik ve ateşeliklere gönderilen avans / kredi ödeneklerinin harcamalarına yönelik mahsubun 3 ay içerisinde yapılması gerekmektedir.

Tablo 3: Yasal Süresi İçerisinde Mahsup Edilmeyen Ön Ödemeler

S. No	Büro	Bütçe Tertibi	Avans / Kredi Tarihi	Avans/ Kredi No:	Avans / Kredi Tutarı	Mahsup Tutarı	Kişi Borcuna Alınan Tutar	Kişi Borcuna Alındığı Tarih	Kişi Borcundan Mahsup	Kalan Tutar
1	ALMATI	03.5	22.12.2014	2014/83	1.300.000,00	0,00	1.300.000,00	30/01/2015	1.206.065,39	93.934,61
2	ATİNA	03.5	24.05.2017	2017/64	1.200.000,00	190.385,98	1.009.614,02	20/09/2017	567.186,87	442.427,15
	ATİNA	03.6	09.11.2015	2015/61	90.000,00	0,00	90.000,00	17/12/2015	65.294,12	24.705,88
3	BAKÜ	03.5	23.12.2017	2017/151	350.000,00	0	350.000,00	31.12.2017	0,00	350.000,00
	BAKÜ	03.6	10.10.2017	2017/107	100.000,00	93.979,99	6.020,01	31.12.2017	0,00	6.020,01
4	BELGRAD	03.5	01.03.2017	2017/4	900.000,00	40.716,98	859.283,02	20.09.2017	0,00	859.283,02
5	BERLİN	03.5	22.12.2017	2017/150	20.000.000,00	0,00	20.000.000,00	31.12.2017	0,00	20.000.000,00
	BERLİN	03.2	09.03.2017	2017/10	40.000,00	0,00	40.000,00	22.06.2017	20.730,07	19.269,93
	BERLİN	03.6	09.03.2017	2017/9	50.000,00	0,00	50.000,00	22.06.2017	47.738,58	2.261,42
	BERLİN	03.7	09.03.2017	2017/8	25.000,00	0,00	25.000,00	22.06.2017	0,00	25.000,00
	BERLİN	03.8	22.08.2016	2016/39	20.000,00	0,00	20.000,00	04.10.2016	19.398,30	601,70
6	BİŞKEK	03.5	22.12.2017	2017/149	1.000.000,00	0,00	1.000.000,00	31.12.2017	0,00	1.000.000,00
	BİŞKEK	03.7	27.04.2017	2017/49	50.000,00	0,00	50.000,00	20.09.2017	0,00	50.000,00
	BİŞKEK	03.6	27.04.2017	2017/49	50.000,00	0,00	50.000,00	20.09.2014	8.407,46	41.592,54
	BİŞKEK	03.2	27.04.2017	2017/49	15.000,00	0,00	15.000,00	20.09.2017	2.470,15	12.529,85
7	BRÜKSEL	03.5	27.12.2016	2016/60	1.400.000,00	0,00	1.400.000,00	31.01.2017	685.911,78	714.088,22
8	DUBAİ	03.5	07.03.2017	2017/7	4.700.000,00	3.304.925,40	1.395.074,60	20.09.2017	793.308,24	601.766,36
9	FRANKFURT	03.5	08.06.2017	2017/72	8.100.000,00	2.026.007,43	6.073.992,57	20.09.2017	5.514.926,27	559.066,30
	FRANKFURT	03.6	24.05.2017	2017/62	40.000,00	0,00	40.000,00	20.09.2017	37.884,75	2.115,25
	FRANKFURT	03.8	14.07.2017	2017/77	10.000,00	0,00	10.000,00	29.12.2017	0,00	10.000,00

Kamu idaresi cevabında; Kùltür ve Turizm Bakanlığı Teşkilat ve Görevleri hakkında 4848 sayılı Kanununun 14' üncü maddesinde belirtilen ve Tanıtma Genel Müdürlüğü faaliyetleri kapsamına giren görevlerin Kùltür ve Tanıtma Müşavirlik ve Ataşelikler aracılığıyla yürütüldüğü,

Müşavirlik/Ataşeliklerin idari hesabında, harcama kalemlerine ait yeterli ödenek bulunmakta olduğu, faaliyetin çeşidine ve türüne göre yapılacak bir harcama kendi harcama kalemi içinde değerlendirilerek mahsuplaştırıldığı ve kalemler arasında bir geçiş/transfer yapılmadığı,

Müşavirlik/Ataşeliklerin faaliyetlerini sürdürebilmesi için gönderilen kredi/avansların mahsuplarının 5018 sayılı Kanununun Ön Ödeme başlıklı 35' inci maddesinin 5' inci fıkrasında "her mutemet ön ödemelerden harcadığı tutara ilişkin kanıtlayıcı belgeleri, ilgili kanunlarda belirtilmiş olması halinde avanslarda bir ay, kredilerde üç ay içinde muhasebe yetkilisine vermek ve artan tutarı iade etmekle yükümlüdür" hükmü gereğince yerine getirildiği,

Müşavirlik/Ataşelikler reklam, tanıtım, fuar ve birlikte reklam faaliyetlerini yıla sari bir şekilde gerçekleştirdiği, faaliyet tamamlandıktan sonra faturaların temin edilmesi ve ödemelerin ancak faaliyetin bitiminden sonra yapıldığı, inceleme süreci, üçüncü şahıs faturalarının temini gibi nedenlerle kredi ve avans sürelerinin aşımına sebebiyet verildiği tüm çabalara rağmen uygulamada kredi/avans için öngörülen sürelerin yeterli olamadığının görüldüğü,

Yapılan harcamaların ağırlıklı olarak reklam gideri olması nedeniyle harcama belgelerinin Müşavirlik/Ataşelikler tarafından mahsuba bağlanmak üzere Tanıtma Genel Müdürlüğü'ne gönderilmesinden önce, söz konusu belgelerin onaylanan medya planına uygun olup olmadığı, yüklenici firmanın üçüncü şahıslardan sağlanan hizmetlerin karşılığında yapılan ödemelerde haksız kazanç temin etmemesi amacıyla, hizmet karşılığı olan ödemelerin eksiksiz ve tam olarak yapılıp yapılmadığı yönlerinden ayrıntılı incelenmesini gerektirdiği,

Bakanlık Yurtdışı Teşkilatının görev bölgelerinde reklam faaliyetleri Mart ayından başlayarak Ekim ayı sonuna kadar devam etmesi nedeniyle Müşavirliklere gönderilen ödeneklerin harcamaları da hizmetin özelliğinden dolayı peyderpey yapıldığı, bunun da Müşavirliğe gönderilen kredi/avans süresinin aşılmasına sebep olduğu,

Billboard reklamlarının en az iki ay süreyle devam etmesi nedeniyle bu sürenin tamamlanmasını beklemek, dergi ve TV'de yayınlanacak reklamların bir-iki-üç ayı kapsayan

bir zaman diliminde birkaç defa yayınlanması nedeniyle bu sürenin tamamlanmasını beklemek gibi gerçekleştirilen hizmetlerin yerinde kontrollerinin yapılması, tüm belgelerin eksiksiz tamamlanması ve Genel Müdürlüğe ulaştırılmasının ayrıca bir süre gerektirdiği,

Reklam harcamalarının dışında özellikle kredi/avanslara ilişkin yapılan harcama belgelerinin Merkezi Yönetim Harcama Belgeleri Yönetmeliğinde belirtilen usul ve esaslara uygun olup olmadığı konusunda yapılan incelemelerin de belirli bir süre almakta olduğunun dikkate alınması gerektiği ifade edilmiştir.

Sonuç olarak Kamu idaresi cevabında bulguda belirtilen yurtdışı ön ödemelerin mahsuplarının hem 5018 sayılı Kanun hükümleri gereğince yerine getirildiği hem de söz konusu mahsupların aynı Kanun hükümlerine aykırı olarak zamanında kapatılmadığı maddeler halinde ifade edilmiştir. İdare cevabı kendi içerisinde çelişmektedir. Yurtdışı ön ödeme işlemlerinin mahsubu cevapta yazan gerekçelerle yasal süreler içerisinde yapılamamaktadır.

Konu 2014 ve 2015 yılları mali denetim raporlarında da yer almış olup, Kamu idaresi tarafından o yıllarda yer alan cevaplarda bu konuda yasal düzenleme yapılması için Maliye Bakanlığı nezdinde girişimde bulunulduğu/bulunulacağı ifade edilmiştir. Ancak bu konuda herhangi bir düzenleme yapılmamıştır.

Sonuç olarak yurtdışı ön ödeme işlemleri yasal düzenleme yapılana kadar yürürlükte olan mevzuat hükümleri çerçevesinde yürütülmelidir.

BULGU 2: 2464 sayılı Kanun Gereği Alman Eğlence Vergilerinin Eksik Tahsil Edilmesi

2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanununun 21'inci maddesine göre; yerli ve yabancı film gösterimlerinden alınan eğlence vergisi eksik tahsil edilmektedir.

Eğlence vergisi 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanununun 17-22'nci maddelerinde düzenlenmiştir. Mezkûr Kanunun 21 ve 22'nci maddelerinde;

“Nispet ve miktar:

Madde 21 – Eğlence Vergisi aşağıdaki nispet ve miktarlarda alınır.

Verginin Nispeti %

I – Biletle Girilen Yerlerde :

1. Yerli film göstermelerinden(1) (2) 20 (10)

2. *Yabancı film göstermelerinden(1) (2)* 50 (10)
3. *Tiyatro, opera, operet, bale, karagöz, kukla ve orta-
oyunundan(3) 5 (0)*
4. *Spor müsabakaları, at yarışları ve konserlerden* 10
5. *Sirkler, lunaparklar, çalgılı bahçeler ve benzerle-
rinden* 20

II – (Değişik: 14/3/2007-5602/10 md.) *Müşterek Bahislerde:* 5

III – (Değişik: 30/12/2004-5281/17 md.) *Biletle girilmesi zorunlu*

olmayan eğlence yerlerinden (Günlük, YTL) 5

100

(*Ek ikinci fıkra: 21/2/2001 – 4629/6 md.;Değişik: 3/3/2004 – 5101/2 md.) (I) numaralı bendin (1) ve (2) numaralı alt bentleri ile yerli ve yabancı film gösterimlerine ilişkin belirlenen vergi bu Kanununun 22 nci maddesinin (1) numaralı bendinde öngörüldüğü şekilde hesaplanarak biletler kullanılmadan önce mahallin mal müdürlüğüne veya muhasebe müdürlüğüne emaneten yatırılır. Ödemenin yapıldığına dair banka dekontunun ibrazı üzerine belediye tarafından biletlere özel damga konulur. Ödeme yapmayanlar hakkında 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümleri uygulanır. Bahsi geçen yerlerde toplanan meblağın % 75'i Kültür ve Turizm Bakanlığı Merkez Saymanlık hesabına, % 25'i ilgili belediyeye tahsilini takip eden ayın onbeşinci günü akşamına kadar aktarılır. (Ek cümle: 30/12/2004-5281/17 md.) Maliye Bakanlığı yukarıdaki şartlara bağlı kalmaksızın, biletle girilen yerlere ilişkin eğlence vergisinin hesaplanması ve ödenmesine dair işlemlerin ödeme kaydedici cihaz kullanılarak yapılmasına ait usûl ve esasları belirlemeye yetkilidir.*

Verginin ödenmesi:

Madde 22 – 1. Vergi biletle girilen yerlerde bilet bedellerine eklenmek suretiyle hesaplanır ve belediye tarafından özel damga konulması sırasında ödenir. Bu suretle alınan biletlerin kullanılmadan iadesi halinde peşin olarak ödenen vergi geri verilir.” ifadeleri yer almaktadır.

Kanun hükmüne göre yerli ve yabancı film gösterimlerinden % 10 nispetinde

alınacak verginin % 75'i Kültür ve Turizm Bakanlığı Merkez Saymanlık Hesabına, % 25'inin ise ilgili Belediyeye gönderilmesi gerekmektedir.

Bakanlık Sinema Genel Müdürlüğünden alınan veriler ile Bakanlık Merkez Saymanlık muhasebe kayıtları karşılaştırıldığında son beş yılın hasılat ve vergi gelirlerinin yer aldığı aşağıdaki tabloda 2017 yılında 21.368.544,48 TL eksik tahsilat yapıldığı görülmektedir.

Tablo 4: Yıllar İtibariyle Gerçekleşen Hasılat ve Eğlence Vergisi Tutarları

	2017	2016	2015	2014	2013
Toplam Hasılat (Yerli ve Yabancı Film Gösteriminden Elde Edilen Toplam Hasılat)	863.522.477,70	690.733.724,07	684.230.013,65	655.418.430,94	505.260.067,56
KDV hariç toplam hasılat (Hasılat içerisinde yer alan % 8 KDV düşüldükten sonraki toplam meblağ)	799.557.849,72	639.568.263,03	633.546.308,94	606.868.917,54	467.833.395,89
Eğlence Vergisi Toplamı (Hasılatın % 10'u)	79.955.784,97	63.956.826,30	63.354.630,89	60.686.891,75	46.783.339,59
Kültür Bakanlığı payı (%10 luk Verginin % 75'i)	59.966.838,73	47.967.619,73	47.515.973,17	45.515.168,82	35.087.504,69
Bakanlık Merkez Saymanlık Hesabına Yatan Tutar (Tahsil edilen Verginin Bakanlık payı.)	38.598.294,25	32.448.175,45	30.518.472,14	30.295.307,24	25.667.789,93
Fark (Yıllık hasılatı göre alınamayan Eğlence Vergisinin Kültür Bakanlığı payı)	21.368.544,48	15.519.444,28	16.997.501,03	15.219.861,58	9.419.714,76
Son 5 yılın Toplamı					78.525.066,12

Kamu idaresi cevabında; Bakanlıkça gerekli girişimlerde bulunularak; eğlence vergilerinin takibi için yeni bir ekonomik gelir kodu açıldığı, “Rüsum Gelirlerine İlişkin Protokol”ün imza altına alındığı ve online olarak erişilebilen veriler ile Mal Müdürlükleri, Muhasebe Müdürlükleri ve Bakanlık Merkez Saymanlık Müdürlüğü verilerinin düzenli olarak

takip edildiği, Bakanlığın söz konusu verginin tahsiline ve denetimine ilişkin herhangi bir yetkisi bulunmadığı, 213 sayılı Vergi Usul Kanunu kapsamında denetim yetkisi bulunan Maliye Bakanlığı ile 2464 sayılı Kanununun 102' nci maddesi gereğince eğlence vergilerinin doğru olarak hesaplanıp hesaplanmadığı hususunda yetkisi bulunan Belediyelerin, sinema salonu işletmecileri hakkında inceleme ve denetimleri başlatması hususunda gerekli girişimde bulunulduğu ifade edilmiştir.

Sonuç olarak Cevapta söz konusu vergilerin tahsil ve denetim yetkisinin Bakanlıkta olmadığı bu konuda yetkili olan Maliye Bakanlığı ve ilgili Belediyeler nezdinde gerekli girişimde bulunulduğu ifade edilmiştir.

Bulgu cevap ekinde Bakanlığın diğer Kurumlarla yapmış olduğu yazışmaların genel içerikli olduğu görülmüştür. Hâlbuki Bakanlık sinema dağıtım firmalarından bu konuda detaylı rapor almaktadır. Bu raporlarda hangi filmin hangi salonda, ilçede, ilde ne kadar hasılat elde ettiği yer almaktadır. Diğer taraftan Merkez Saymanlığa aktarılan tutar da yine Bakanlık tarafından bilinmektedir. Dolayısıyla alınan rapor doğrultusunda elde edilen sinema hasılatı ve tahsil edilecek olan vergi ile merkez saymanlığa aktarılan tutarlar karşılaştırılarak eksik ödenen vergilere ilişkin nerede ve nasıl hata yapılıyorsa direkt tespit yapılarak Maliye Bakanlığı ile ilgili Belediyeye bilgi verilip takibinin yapılması gerekmektedir.

BULGU 3: Mahalli İdarelere Gönderilen Yatırım Ödeneklerinin Takibinin Yapılmaması

Bakanlık bütçesinde yer alan ve yerel yönetimlere gönderilen yatırım ödeneklerinin bazılarının harcanmadığı yılı geçmesine rağmen ilgili Kurum uhdesinde aynen kaldığı, Bakanlık nezdinde, gönderilen ödeneklerin ilgili projelere harcanıp harcanmadığı konusunda da net bir bilgi bulunmadığı görülmüştür.

Yatırım İşletmeler Genel Müdürlüğü tarafından Mahalli İdarelerin turizm amaçlı çevre düzenleme ve alt yapı projeleri için İl Özel İdareleri, Belediyeler ve Köylere Hizmet Götürme Birliklerine transfer yapılmaktadır. Yapılan bu transferlerin yılı içerisinde ilgili mahalli idarenin projesinde harcanması gerekmektedir. Aşağıdaki tabloda 2016 ve 2017 yıllarında Bakanlık tarafından mahalli idarelere gönderilen ve halen harcanmayan ödenekler yer almaktadır. Bütçenin yıllık olması gereği gönderilen ödeneklerin en azından bir kısmının yılı içerisinde ilgili projeye harcanması gerekmektedir.

Ayrıca Bakanlıktan alınan tabloda, gönderilen ödeneklerin rakamsal olarak takibinin yapıldığı görülmektedir. Aşağıda bu hususa ilişkin olarak örnek bir tablo sunulmuş olup

rakamsal takibin yanı sıra gönderilen ödeneğin ilgili projeye harcanıp harcanmadığının da takibinin yapılması gerekmektedir.

Tablo 5: Ödenek Takip Tablosu

İl	İlçe	Belediye	Öz. İd.	Konu	Ödenek	Yılı	Tarih	Harcanan Ödenek	Kalan Ödenek
Aksaray	Güzelyurt	Selime Belediyesi		Yeni Mah.Selime Atıksu Arıtma Tesisi	30.000,00	2016	03.11.2016	0,00	30.000,00
Bayburt	Merkez	Bayburt Belediyesi		Kaleardı Mahallesi Çaykara Yolu Halfikale Park Yapımı	30.000,00	2016	03.11.2016	0,00	30.000,00
Çankırı	Ilgaz		İl Özel İdaresi	Kadınçayırı Yıldıztepe Elektrik, Mekanik Hat ve Yol Yapımı	2.000.000,00	2016	14.10.2016	0,00	2.000.000,00
Isparta	Eğirdir		İl Özel İdaresi	Davraz Dağı Karlıyayla Kış Sporları 5. Mekanik Tesis Yapımı	3.000.000,00	2016	14.10.2016	0,00	3.000.000,00
Kocaeli	Kartepe	Kartepe Belediyesi		Kartepe Turizm Merkezi Teleferik Yapımı	5.000.000,00	2016	16.12.2016	0,00	5.000.000,00
Mersin	Aydıncık	Aydıncık Belediyesi		Aydıncık Liman Peyzaj Düzenlemesi	900.000,00	2016	12.12.2016	0,00	900.000,00
Rize	Ardeşen	Ardeşen Belediyesi		Fırtına Mh. Turgut Özal Bulv. 585 m.lık Yolun Betonlanması İşİ	50.000,00	2016	28.06.2016	0,00	50.000,00
Sivas	İmranlı	İmranlı Belediyesi		Karşıyaka Mahallesi Mesire Alanı ve Park Yapımı İşİ (52,51 Ada 15 Parsel)	20.000,00	2016	16.12.2016	0,00	20.000,00
Yozgat	Yerköy	Yerköy Belediyesi		Ayanoğlu Mahallesi Park Yapımı	50.000,00	2016	01.12.2016	0,00	50.000,00

Kamu idaresi cevabında; Bakanlık görev, yetki ve sorumlulukları kapsamında kültür ve turizmi koruma ve gelişim bölgeleri ile turizm merkezleri öncelikli olmak üzere turizm potansiyeline sahip mahalli idarelerinden (belediye, il özel idaresi, mahalli idare birlikleri) ve yatırım izleme ve koordinasyon başkanlıklarından turizm amaçlı projelerine mali yardım yapılması amaçlı gelen ödenek taleplerinin bütçe imkânları çerçevesinde değerlendirildiği ve karşılanmaya çalışıldığı,

Bu işler için düzenlemenin Bakanlığın 2015/4 Genelgesi ile belirlendiği,

Bakanlığa gelen proje yardım taleplerinin keşif miktarları ile gönderilen ödenek miktarları karşılaştırıldığında, projelerin hayata geçmesi için kalan ödenek miktarlarının ilgili idarece karşılanmasının gerektiği ancak bütçe yetersizliği sebebiyle yılı içerisinde planlanan sürede işlere başlanamadığı,

Ödeneklerin kullanımına ilişkin izleme çalışmalarının sürdürüldüğü ifade edilmiştir.

Sonuç olarak Bulgu kamu idaresince kabul edilmiş olup bulgu konusu tespitin devam edip etmediği takip eden denetimlerde izlenecektir.

7. EKLER

EK 1: KAMU İDARESİ MALİ TABLOLARI

BİLANÇO

1 DÖNEN VARLIKLAR	186.837.954,13	3 KISA VADELİ YABANCI KAYNAKLAR	71.419.188,68
10 HAZIR DEĞERLER	236.834,93	32 FAALİYET BORÇLARI	16.848.261,58
102 BANKA HESABI	335.244,70	320 BÜTÇE EMANETLERİ HESABI	4.237.549,26
103 VERİLEN ÇEKLER VE GÖNDERME EMİRLERİ HESABI (-)	-100.233,74	323 BÜTÇELEŞTİRİLMİŞ BORÇLAR HESABI	4.807,60
104 PROJE ÖZEL HESABI	9.974,07	325 NAKIT TALEP VE TAHSİSLERİ HESABI	12.605.904,72
106 DÖVİZ GÖNDERME EMİRLERİ HESABI (-)	-8.150,10	33 EMANET YABANCI KAYNAKLAR	43.081.301,48
12 FAALİYET ALACAKLARI	1.067.276,32	330 ALINAN DEPOZİTO VE TEMİNATLAR HESABI	24.212.880,20
120 GELİRLERDEN ALACAKLAR HESABI	2.871,58	333 EMANETLER HESABI	18.868.421,28
126 VERİLEN DEPOZİTO VE TEMİNATLAR HESABI	1.064.404,74	36 ÖDENECEK DİĞER YÜKÜMLÜLÜKLER	862.350,53
14 DİĞER ALACAKLAR	97.391.153,32	361 ÖDENECEK SOSYAL GÜVENLİK KESİNTİLERİ HESABI	816.064,19
140 KİŞİLERDEN ALACAKLAR HESABI	97.391.153,32	362 FONLAR VEYA DİĞER KAMU İDARELERİ ADINA YAPILAN TAH.	46.286,34
15 STOKLAR	57.494.934,28	37 BORÇ VE GİDER KARŞILIKLARI	10.624.224,39
150 İLK MADDE VE MALZEME HESABI	57.475.044,36	372 KIDEM TAZMİNATI KARŞILIĞI HESABI	10.624.224,39
157 DİĞER STOKLAR HESABI	19.889,92	39 DİĞER KISA VADELİ YABANCI KAYNAKLAR	3.050,70
16 ÖN ÖDEMELER	30.647.618,93	397 SAYIM FAZLALARI HESABI	3.050,70
161 PERSONEL AVANSLARI HESABI	11.303,22	4 UZUN VADELİ YABANCI KAYNAKLAR	56.989.830,22
162 BÜTÇE DIŞI AVANS VE KREDİLER HESABI	30.636.315,71	43 DİĞER BORÇLAR	46.661,36
19 DİĞER DÖNEN VARLIKLAR	136,35	430 ALINAN DEPOZİTO VE TEMİNATLAR HESABI	46.661,36
197 SAYIM NOKSANLARI HESABI	136,35	47 BORÇ VE GİDER KARŞILIKLARI	56.943.168,86
2 DURAN VARLIKLAR		472 KIDEM TAZMİNATI KARŞILIĞI HESABI	56.943.168,86
22 FAALİYET ALACAKLARI	585.755,76	5 ÖZ KAYNAKLAR	21.247.231.007,54
226 VERİLEN DEPOZİTO VE TEMİNATLAR HESABI	585.755,76	50 NET DEĞER	21.486.440.264,49
23 KURUM ALACAKLARI	66.490.388,40	500 NET DEĞER HESABI	21.486.440.264,49
232 KURUMCA VERİLEN BORÇLARDAN ALACAKLAR HESABI	66.490.388,40	51 DEĞER HAREKETLERİ	9.537.124.308,92
24 MALİ DURAN VARLIKLAR	101.495.941,03	519 DEĞER HAREKETLERİ SONUÇ HESABI	9.537.124.308,92
242 DÖNER SERMAYELİ KURULUŞLARA YATIRILAN SERMAYELER H	101.495.941,03	57 GEÇMİŞ YILLAR OLUMLU FAALİYET SONUÇLARI	483.988,10
25 MADDİ DURAN VARLIKLAR	21.019.267.228,27	570 GEÇMİŞ YILLAR OLUMLU FAALİYET SONUÇLARI HESABI	483.988,10
250 ARAZİ VE ARSALAR HESABI	3.631.018.720,89	58 GEÇMİŞ YILLAR OLUMSUZ FAALİYET SONUÇLARI	-6.529.179.337,88
251 YERALTI VE YERÜSTÜ DÜZENLERİ HESABI	94,87	580 GEÇMİŞ YILLAR OLUMSUZ FAALİYET SONUÇLARI HESABI (-)	-6.529.179.337,88
252 BİNALAR HESABI	426.248.993,10	59 DÖNEM FAALİYET SONUÇLARI	-3.247.638.216,09
253 TESİS, MAKİNE VE CİHAZLAR HESABI	29.748.515,49	591 DÖNEM OLUMSUZ FAALİYET SONUCU HESABI (-)	-3.247.638.216,09
254 TAŞITLAR HESABI	30.529.717,79		
255 DEMİRBAŞLAR HESABI	17.438.066.684,12		
257 BİRİKMİŞ AMORTİSMANLAR HESABI (-)	-615.861.622,02		
258 YAPILMAKTA OLAN YATIRIMLAR HESABI	79.516.124,03		
26 MADDİ OLMAYAN DURAN VARLIKLAR	781.107,71		
260 HAKLAR HESABI	12.398.987,49		
264 ÖZEL MALİYETLER HESABI	169.176,43		
268 BİRİKMİŞ AMORTİSMANLAR HESABI (-)	-11.787.056,21		
29 DİĞER DURAN VARLIKLAR	181.651,14		
294 ELDEN ÇIKARILACAK STOKLAR VE MADDİ DURAN VARLIKLAR	18.353.603,03		
299 BİRİKMİŞ AMORTİSMANLAR HESABI (-)	-18.171.951,89		
AKTİF TOPLAMI	21.375.640.026,44	PASİF TOPLAMI	21.375.640.026,44

Bilanço Dipnotları :

910 Alınan Teminat Mektupları Hesabı	355.136.469,36
911 Alınan Teminat Mektupları Emanetleri Hesabı	355.136.469,36
920 Gider Taahhütleri Hesabı	341.693.703,85
921 Gider Taahhütleri Karşılığı Hesabı	341.693.703,85
948 Başka Birimler Adına İzlenen Alacaklar Hesabı	33.311.060,29
949 Başka Birimler Adına İzlenen Alacak Emanetleri Hesabı	33.311.060,29
998 Diğer Nazım Hesaplar Hesabı	1.739.965,12
999 Diğer Nazım Hesaplar Karşılığı Hesabı	1.739.965,12

FAALİYET SONUÇLARI TABLOSU

GİDERLER HESABI				GELİRLER HESABI			
630			3.933.679.316,55	600			686.041.100,46
630	01		767.437.639,71	600	01		148.166.832,95
630	01	01	512.748.653,77	600	01	01	107.475.997,24
630	01	02	163.202.177,49	600	01	03	19.216.002,91
630	01	03	66.199.703,19	600	01	05	21.466.837,87
630	01	04	25.273.646,17	600	01	06	7.994,93
630	01	05	13.459,09	600	03		2.147.232,38
630	02		132.777.809,49	600	03	01	225.133,17
630	02	01	94.614.437,18	600	03	02	477.798,35
630	02	02	20.252.798,86	600	03	06	1.444.300,86
630	02	03	12.889.302,79	600	04		25.101.069,82
630	02	04	4.998.446,69	600	04	01	44.243,53
630	02	99	22.823,97	600	04	02	8.049,78
630	03		312.031.998,55	600	04	03	21.789.308,71
630	03	01	0,01	600	04	04	2.989.723,91
630	03	02	38.725.736,23	600	04	05	269.743,89
630	03	03	26.255.374,25	600	05		124.161.907,13
630	03	04	3.172.411,35	600	05	01	492.027,61
630	03	05	221.696.921,64	600	05	02	44.971.708,83
630	03	06	15.188.114,91	600	05	03	2.276.782,52
630	03	07	4.415.653,63	600	05	09	76.421.388,17
630	03	08	2.442.912,00	600	11		2.063.341,30
630	03	09	134.874,53	600	11	01	57.774,58
630	05		1.327.393.330,32	600	11	99	2.005.566,72
630	05	02	691.082.000,00	600	15		28.843,94

630	05	03	Kar Amacı Gütmeyen Kuruluşlara Yapılan Transferler	113.631.015,39	600	15	04	Kıdem Tazminatı Karşılıklarından Kaynaklananlar	28.843,94
630	05	04	Hane Halkına Yapılan Transferler	503.477.356,29	600	25		Kamu İd Bedelsiz Olarak Alınan Mali Olmayan VEİEd Gel	384.371.872,94
630	05	06	Yurtdışına Yapılan Transferler	19.202.958,64	600	25	01	Gen BütKap Kamu İd Bedelsiz Olarak Al Mali Olmayan VEİEd Gel	383.921.184,21
630	07		Sermaye Transferleri	314.726.429,50	600	25	02	Özel BütKap Kamu İd Bedelsiz Ol Al Mali Olmayan VEİEd Gel	598,05
630	07	01	Yurtiçi Sermaye Transferleri	314.726.429,50	600	25	05	Mahalli İd Bedelsiz Olarak Alınan Mali Olmayan VEİEd Gel	450.090,68
630	11		Değer ve Miktar Değişimleri Giderleri	111.212,74					
630	11	01	Döviz Mevcudunun Değerlenmesinde Oluşan Olumsuz Ku	107.062,69					
630	11	99	Diğer Değer ve Miktar Değişimleri Giderleri	4.150,05					
630	12		Gelirlerin Ret ve İadesinden Kaynaklanan Giderler	27.921.817,78					
630	12	01	Vergi Gelirlerinin Ret ve İadesinden Kaynaklan	27.798.637,59					
630	12	03	Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirlerinin Ret ve İadesinde	12.787,53					
630	12	05	Diğer Gelirlerin Ret ve İadesinden Kaynaklanan Gid	110.392,66					
630	13		Amortisman Giderleri	143.039.426,38					
630	13	01	Maddi Duran Varlıkların Amortisman Giderleri	140.434.593,23					
630	13	02	Maddi Olmayan Duran Varlıkların Amortisman Giderler	2.026.350,41					
630	13	03	Diğer Duran Varlıkların Amortisman Giderleri	578.482,74					
630	14		İlk Madde ve Malzeme Giderleri	48.256.280,02					
630	14	01	Kırtasiye Malzemeleri	28.889.665,61					
630	14	02	Beslenme, Gıda Amaçlı ve Mutfakta Kullanılan Tüketim Malzeme	110.346,40					
630	14	03	Tıbbi ve Laboratuar Sarf Malzemeleri	783.656,86					
630	14	04	Yakıtlar, Yakıt Katkıları ve Katkı Yağlar	5.724.669,98					
630	14	05	Temizleme Ekipmanları	2.282.537,70					
630	14	06	Giyecek, Mefruşat ve Tuhafiye Malzemeleri	1.604.962,25					
630	14	07	Yiyecek	166.226,14					
630	14	08	İçecek	68.746,74					
630	14	09	Canlı Hayvanlar	1.425,00					
630	14	10	Zirai Maddeler	92.034,70					
630	14	11	Yem	10.508,37					
630	14	12	Bakım Onarım ve Üretim Malzemeleri	3.379.751,70					
630	14	13	Yedek Parçalar	1.061.976,88					
630	14	14	Nakil Vasıtaları Lastikleri	71.587,96					
630	14	15	Değişim, Bağış ve Satış Amaçlı Yayınlar	2.710.127,25					

T.C. Sayıştay Başkanlığı

630	14	17	Basınçlı Ekipmanlar	17.928,02
630	14	99	Diğer Tüketim Amaçlı Malzemeler	1.280.128,46
630	15		Karşılık Giderleri	3.453.191,48
630	15	04	Kıdem Tazminatı Karşılıkları	3.453.191,48
630	20		Silinen Alacaklardan Kaynaklanan Giderler	6.209.486,13
630	20	02	Kişilerden Alacaklardan Silinenler	6.209.486,13
630	25		Kamu İd Bedelsiz Ol Devr Mali Olmayan Varlıklardan Kay Gid	384.651.405,20
630	25	01	Genel BütKap Kamu İdarelerine Bedelsiz Olarak Dev Var KayGid	384.617.801,73
630	25	02	Özel Bütçe Kap Kamu İd Bedelsiz Olarak Dev Var KayGid	29.633,02
630	25	05	Mahalli İdarelere Bedelsiz Olarak Dev Var KayGid	3.970,45
630	30		Proje Kapsamında Yapılan Cari Giderler	438.185.597,82
630	30	06	Proje Kapsamında Yapılan Cari Giderler	438.185.597,82
630	99		Diğer Giderler	27.483.691,43
630	99	99	Yukarıda Tanımlanmayan Diğer Giderler	27.483.691,43

GİDERLER TOPLAMI 3.933.679.316,55

NET GELİR TOPLAMI

686.041.100,46

Giderler toplamı (A) 3.933.679.316,55

Gelirler Toplamı (B) 686.041.100,46

İndirim, İade, İskonto Toplamı (C) 0,00

Net Gelir (D=B-C)

686.041.100,46

FAALİYET SONUCU (D-A)

-3.247.638.216,09

**KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI
ANKARA KÜLTÜR VE TURİZM DÖNER
SERMAYE İŞLETME MERKEZİ
MÜDÜRLÜĞÜ**

2017 YILI

**SAYIŞTAY DÜZENLİLİK DENETİM
RAPORU**

İÇİNDEKİLER

1. KAMU İDARESİNİN MALİ YAPISI VE MALİ TABLOLARI HAKKINDA BİLGİ	22
2. DENETLENEN KAMU İDARESİ YÖNETİMİNİN SORUMLULUĞU	24
3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU	24
4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI.....	24
5. DENETİM GÖRÜŞÜ	25
6. DENETİM GÖRÜŞÜNÜ ETKİLEMEYEN TESPİT VE DEĞERLENDİRMELER	25
7. EKLER.....	52

TABLÖLAR LİSTESİ

Tablo 1: 2017 Yılı Bütçe Gelir Tablosu.....	22
Tablo 2: 2017 Yılı Bütçe Gider Tablosu.....	23

KISALTMALAR

AKM: Atatürk Kùltür Merkezi

DÖSİMM: Döner Sermaye İşletmesi Merkez Müdürlüğü

SHÇEK: Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu

1. KAMU İDARESİNİN MALİ YAPISI VE MALİ TABLOLARI HAKKINDA BİLGİ

Kültür ve Turizm Bakanlığı Döner Sermaye İşletmesi Merkez Müdürlüğü, 19.06.1979 tarihinde kabul edilen 2252 Sayılı Döner Sermaye Kanunu uyarınca kurulmuş olup, aynı kanun uyarınca kamu tüzel kişiliğine sahip olan bir kurumdur.

Döner Sermaye İşletmesi Merkez Müdürlüğü (DÖSİMM) genel bütçeden yardım almaksızın kendi kaynakları ile işletilen bir kurumdur.

Kültür ve Turizm Bakanlığı'nın en büyük bütçeli ve en büyük istihdamına sahip DÖSİMM, Bakanlığın ticari operasyonlarını yürütmekte, kültürel varlığın korunması ve geliştirilmesi, kültür ve turizm altyapı yatırımları ile ülke tanıtımı için kaynak sağlamaktadır.

Yaygın olarak bilinen Geleneksel El Sanatları ve Kitap Satış Mağazaları DÖSİMM tarafından işletilmektedir. Bunun dışında müze ve ören yerleri gelirlerinin tahsil edilmesi, Bakanlığa bağlı tarihi mekânların kısa süreli kullandırılması, müze ve ören yerleri, kültür merkezleri, galeriler ve kütüphanelerin ticari ünitelerinin kiraya verilmesi DÖSİMM'in görevleri arasındadır.

Kurum, 01.05.2007 tarih ve 26509 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Döner Sermayeli İşletmeler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğine tabi olup 2017 yılı bütçe büyüklükleri ve gerçekleşme tutarlarına ilişkin tablolar aşağıda yer almaktadır;

Tablo 6: 2017 Yılı Bütçe Gelir Tablosu

Kod	Gelir Türü	2017 Yılı Onaylanan Bütçe Ödeneği (TL)	Gerçekleşen Gelir (TL)	Gerçekleşme Oranı (TL)	Gerçekleşen Toplam Gelire Oranı (%)
3	Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	256.823.748,00	237.444.888,03	92%	85,45%
4	Alınan Bağış ve Yardımlar Özel Gelirler	152.550.000,00	27.894.000,00	18%	10,04%
5	Diğer Gelirler	24.340.872,00	12.549.433,02	52%	4,52%
TOPLAM		433.714.620,00	277.888.321,05	64%	100,00%

Tablo 7: 2017 Yılı Bütçe Gider Tablosu

Kod	Gider Türü	2017 Yılı Onaylanan Bütçe Ödeneği (TL)	Gerçekleşen Gider (TL)	Gerçekleşme Oranı (TL)	Gerçekleşen Toplam Gider Oranı (%)
1	Personel Gideri	161.408.912,00	150.721.685,98	93%	45,51%
2	SGK Ödemeleri	28.250.329,00	27.529.641,54	97%	8,31%
3	Mal ve Hizmet Alımı	158.138.203,00	102.654.522,93	65%	31,00%
4	Cari Giderler	82.156.176,00	50.250.347,50	61%	15,17%
5	Sermaye Giderleri	3.761.000,00	29.816,59	1%	0,01%
TOPLAM		433.714.620,00	331.186.014,54	76%	100,00%

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştay'a Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esasların 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştay'a gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden aşağıda yer alanlar denetime sunulmuş olup denetim bunlar ile usul ve esasların 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır.

- Birleştirilmiş veriler defteri,
- Geçici ve kesin mizan,
- Bilanço,
- Kasa sayım tutanağı,
- Banka mevcudu tespit tutanağı,
- Alınan çekler sayım tutanağı,
- Menkul kıymet ve varlıklar sayım tutanağı,
- Teminat mektupları sayım tutanağı,
- Değerli kâğıtlar sayım tutanağı,
- İdare taşınır mal yönetimi ayrıntılı hesap cetveli ile idare taşınır mal yönetimi hesabı icmal cetveli
- Bütçe giderleri ve ödenekler tablosu,
- Bütçe gelirleri ekonomik sınıflandırılması tablosu,
- Faaliyet sonuçları tablosu

Denetim görüşü, kamu idaresinin temel mali tabloları olan bilanço ve faaliyet sonuçları tablosuna verilmiştir.

2. DENETLENEN KAMU İDARESİ YÖNETİMİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştay'a sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, genel kabul görmüş uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler;

uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürünün belirlenmesine esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. DENETİM GÖRÜŞÜ

2017 yılına ilişkin ekte yer alan mali rapor ve tabloların tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

6. DENETİM GÖRÜŞÜNÜ ETKİLEMİYEN TESPİT VE DEĞERLENDİRMELER

BULGU 1: Müze ve Ören Yerleri Gişelerinin Kiraya Verilmesi İşi ile İlgili Olarak Muhammen Bedelin Yanlış Hesaplanması

Kültür Bakanlığı Döner Sermaye İşletmesi Merkez Müdürlüğü'nce "Müze ve Ören Yerleri Gişelerinin Kiraya Verilmesi İşi" ile ilgili olarak muhammen bedelin yanlış hesaplandığı tespit edilmiştir.

Kültür Bakanlığı Döner Sermaye İşletmesi Merkez Müdürlüğü ile yüklenici firma arasında 29.12.2016 tarihinde imzalanan sözleşmede sözleşmenin konusu, sözleşme bedeline dahil olan bedeller, kira bedelinin ödenmesi, kiracının sorumlulukları ve yükümlülükleri gibi hususlarla ilgili olarak İdari Şartnamenin ilgili maddelerine göre işlem yapılacağı hüküm altına alınmıştır.

Aynı işe ilişkin düzenlenen İdari Şartnamenin 'Tanımlar' başlıklı maddesinde 'Toplam Gelir' ve 'Diğer Gelirler' şu şekilde tanımlanmıştır;

"Toplam Gelir: Kiracının, kiralama işine konu olan ziyaret alanlarından elde ettiği Bilet Geliri ile Diğer Gelirler toplamından oluşan değer"

Diğer Gelirler: Kiracının ziyaret alanına giriş sağlayan biletlerden elde edilen gelir dışında kalan ve iş bu ihale sayesinde yaptığı sesli rehberlik sistemi, head set sistemi ve sponsorluk gelirleri de dâhil olmak üzere faaliyetlerle ilgili elde ettiği diğer tüm gelirler”

Muhammen bedel tespit komisyonu ise, 2016 yılına ilişkin ilk 10 aylık bilet giriş cirolarını baz almak suretiyle 12 aylık dilime tekabül edecek geliri hesaplamış olup toplam geliri oluşturan unsurlardan biri olan diğer gelirler, muhammen bedelin tespitinde değerlendirmeye alınmamıştır. Dolayısıyla muhammen bedelin %3'ü ve %6'sı olarak belirlenen geçici ve kesin teminat tutarlarının da bu hatalı hesaplama sonucu bulunan değer üzerinden hesaplandığı tespit edilmiştir.

Sonuç itibariyle muhammen bedel, kiralama işine konu olan ziyaret alanlarından elde edilen bilet gelirlerinin yanı sıra kiracının iş bu ihale sayesinde yaptığı sesli rehberlik sistemi, head set sistemi ve sponsorluk gelirleri de dâhil olmak üzere faaliyetlerle ilgili elde ettiği diğer tüm gelirlerin de dikkate alınması suretiyle hesaplanmalıdır.

Kamu idaresi cevabında; Döner Sermaye İşletmesi Merkez Müdürlüğü ile yüklenici firma arasında 29.12.2016 tarihinde imzalanan sözleşmenin 31.12.2017 tarihi itibariyle sona erdiğini, sözleşme sonunda ihalede yaklaşık 121 Milyon TL olarak tespit edilen muhammen bedelin oldukça üzerinde yaklaşık 188 Milyon TL civarında bir gelir elde edildiğini ve bulgu maddesinde eksik hesaplandığı belirtilen muhammen bedelin sonuca herhangi bir etkisi olmadığını, diğer yandan ihalesi Merkez Müdürlüğü'nce 27.02.2018 tarihinde gerçekleştirilen “Müze ve Ören Yerlerinde Bilet ve Bilet Ürünlerinin Tasarımı Geliştirilmesi ve Satış Kanallarının Yönetimine İlişkin Kiralama İşinin 01.05.2018-31.12.2026 tarihleri arasında kapsayacak şekilde ihale edilmiş olduğu, bu ihale için muhammen bedelin ise İdareye en yüksek garanti geliri teklif eden 3 firmanın aritmetik ortalaması alınmak suretiyle 235 Milyon TL olarak belirlendiğini ifade etmiştir.

Sonuç olarak İdarece, Merkez Müdürlüğü ile yüklenici firma arasında 29.12.2016 tarihinde imzalanan “Müze ve Ören Yerleri Gişelerinin Kiraya Verilmesi İşinin” kapsamında sözleşme sonunda yaklaşık 121 milyon TL olarak hesaplanan muhammen bedelin oldukça üzerinde, yaklaşık 188 milyon TL civarında gelir edildiği, bu itibarla eksik hesap edilen muhammen bedelin sonuca etkisinin olmadığı; diğer yandan ihalesi Merkez Müdürlüğü'nce 27.02.2018 tarihinde gerçekleştirilen “Müze ve Ören Yerlerinde Bilet ve Bilet Ürünlerinin Tasarımı Geliştirilmesi ve Satış Kanallarının Yönetimine İlişkin Kiralama İşinin”nin 01.05.2018-31.12.2026 tarihleri arasında kapsayacak şekilde ihale edilmiş olduğu, bu ihale için muhammen

bedelin ise İdareye en yüksek garanti geliri teklif eden 3 firmanın aritmetik ortalaması alınmak suretiyle 235 Milyon TL olarak belirlendiği ifade olunmuştur.

Bulgu metnimizde belirttiğimiz üzere; “Müze ve Ören Yerleri Gişelerinin Kiraya Verilmesi İşi” ile ilgili olarak İdari Şartnamede :

“Toplam Gelir: “Kiracının , kiralama işine konu olan ziyaret alanlarından elde ettiği Bilet Geliri ile Diğer Gelirler toplamından oluşan değer

Diğer Gelirler: Kiracının ziyaret alanına giriş sağlayan biletlerden elde edilen gelir dışında kalan ve iş bu ihale sayesinde yaptığı sesli rehberlik sistemi, head set sistemi ve sponsorluk gelirleri de dahil olmak üzere faaliyetlerle ilgili elde ettiği diğer tüm gelirler”

olarak açıkça belirtilmiş ve İhale konusunu oluşturan toplam gelir bilet gelirleri ve diğer gelirler toplamından öngörülmüştür. Buna karşın sorumlularca oluşturulan muhammen bedelin ise “diğer gelirler” dikkate alınmaksızın sadece gişe geliri dikkate alınmak suretiyle ortaya konduğu tespit edilmişti. İdari şartname çeşitli bölümleri incelendiğinde ise “toplam gelir” ve “diğer gelirler”in belirlenmesine ilişkin bir çok hüküm bulunmakta olduğu görülmektedir. Bu bakımdan muhammen bedelin sadece gişe gelirleri dikkate alınarak belirlenmesi ihale dökümanına ve objektiflik ölçütlere açık bir aykırılık teşkil etmektedir. Nitekim İdare tarafından gönderilen savunma metninde belirtildiği üzere bulgumuzun bir nevi zımni kabulü olarak, ihale süresi sonunda gerçekleşen gelirin yaklaşık 188 milyon TL olarak ortaya çıkması ; muhammen bedelin (121 milyon TL) ne kadar hatalı belirlendiğinin açık bir göstergesi olarak ortaya çıkmaktadır. Ortaya çıkan tabloda muammen bedel yaklaşık olarak yüzde 50 oranında düşük olarak tespit edilmiştir.

Ayrıca idari şartname ve ihale dökümanı hükümlerine göre muhammen bedelin %6 lık kısmı için alınan kesin teminat tutarı $121 \text{ milyon} \times \%6 = 7.275.830,76 \text{ TL}$ olmasına rağmen, gerçekleşen gelir olan yaklaşık 188 milyon TL $\times \%6 = 11.280.000,00 \text{ TL}$ olarak alınmaması İdarenin mali tablolarında yaklaşık 4 milyon TL’lik bir yanılmaya neden olmaktadır.

BULGU 2: Yeteri Kadar Avukat Bulunmasına Rağmen Kurum Davalarının Takibi İçin Avukatlık Hizmeti Alınması

Kurum davalarının takibi için hem İdarede hem de Bakanlıkta yeteri kadar avukat bulunmasına rağmen avukatlık hizmeti alınmaktadır.

2709 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının “Kamu hizmeti görevlileriyle ilgili hükümler” başlıklı D bölümünün, 128’inci maddesinde;

“Devletin, kamu iktisadî teşebbüsleri ve diğer kamu tüzelkişilerinin genel idare esaslarına göre yürütmekle yükümlü oldukları kamu hizmetlerinin gerektirdiği aslî ve sürekli görevler, memurlar ve diğer kamu görevlileri eliyle görülür.”,

657 sayılı Devlet Memurları Kanununun “İstihdam şekilleri” başlıklı 4’üncü maddesinde;

“Kamu hizmetleri; memurlar, sözleşmeli personel, geçici personel ve işçiler eliyle gördürülür.”,

Kültür ve Turizm Bakanlığı Döner Sermaye Yönetmeliği’nin “Başka Görevliler” başlıklı 37’nci maddesinde;

“Döner sermaye işlemlerinin Kültür ve Turizm Bakanlığı personeline gördürülmesi asıldır. Ancak, iş gerektirirse döner sermaye teşkilatında teknik ve idarî müdür yardımcıları, şube müdürleri, memur, sözleşmeli personel, devamlı ve geçici işçi çalıştırılabilir. Bunlarla ilgili kadrolar ilgili mevzuat uyarınca Döner Sermaye İşletmesi Merkez Müdürlüğünün önerisi üzerine Kültür ve Turizm Bakanlığı Personel Dairesi Başkanlığı tarafından sağlanır.”

denilmektedir.

Yukarıda yer alan mevzuat hükümlerinden anlaşılacağı üzere Kurum avukatlık hizmetlerinin 657 sayılı Kanunda yer alan personel eliyle gördürülmesi gerekmektedir. Kurum personelinin yeterli olmadığı durumlarda Bakanlık personeli tarafından söz konusu hizmetlerin gördürülmesi asıldır.

Ayrıca genel bütçe kapsamındaki kamu idarelerinde ve özel bütçeli idarelerde hukuk hizmetlerinin yürütülmesine ilişkin esasları belirleyen 659 sayılı KHK’ya göre, Hazinesinin mülkiyetindeki taşınmazlar ile Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki taşınmazların ayn’ıyla ilgili her türlü davaları takip etmek ve icra işlemlerini yapmak, özel kanun hükümlerine göre Hazine alacağı sayılan alacaklara ilişkin davaları açmak, takip etmek ve alacakları tahsil etmek Maliye Bakanlığı Başhukuk Müşavirliği ve Muhakemat Genel Müdürlüğünün görevleri arasında sayılmıştır. Bu durumda İdare tarafından bakılmakta olan dava sayısı azalmaktadır.

Kurumda kadrolu 5 avukat ile Bakanlıkta 24 avukat bulunmasına rağmen yıllardır aynı büroda çalışan 3 avukattan hizmet almak, 2017 yılında ise bir uyuşmazlık için o davaya özgü avukatlık hizmeti almak 5018 sayılı Kanunda yer alan kaynakların etkili, ekonomik, verimli

kullanılması hükümleriyle çelişmektedir.

Kamu idaresi cevabında; özetle; Dösimm'in Bakanlık merkez kuruluşunda kurulmuş olan ve kamu tüzel kişiliğini haiz bir kurum olduğu, Bakanlığın bağlı kuruluşu olsa da, diğer kamu idarelerinde kurulmuş döner sermayeli işletmelerden ayrılarak, tüzel kişiliği haiz olmak ve Bakanlıktan nispeten bağımsız bir varlık kazanmakla ayrı bir bütçeye ve mali özerkliğe sahip olmakta, kendi organları aracılığıyla kendine özgü irade beyanında bulunabilmekte, hukuki işlemler yapabilmekte ve dolayısıyla davalarda taraf olma ehliyetine sahip olmakta olduğu, bu itibarla İdare, iş ve işlemlerinin hukuka uygun şekilde tesis edilmesini ve yargı mercileri nezdinde temsil edilmesini teminen, hem bünyesinde 657 sayılı Kanuna göre avukatlık hizmetleri sınıfında kadrolu avukatlar istihdam edildiği hem de serbest avukatlardan hizmet almak suretiyle hukuk hizmetlerinin yürütülmesinin sağlandığı,

Dösimm'in kamu tüzel kişiliği olması nedeniyle taraf ehliyetini haiz olduğundan davaların Bakanlık Hukuk Müşavirliği aracılığıyla yürütülemediği, Bakanlık Hukuk Müşavirliğinin 659 sayılı KHK gereği, yalnızca Bakanlığın taraf olduğu davaları takip edebileceği, aynı sebeple, Maliye Bakanlığı Başhukuk Müşavirliği ve Muhakemat Genel Müdürlüğünün de ayrı bir tüzel kişiliği olan Dösimm'in davalarını takip edemeyeceği,

Dolayısıyla bulguda belirtilen hususların Dösimm açısından geçerlilik kazanmadığı

5018 sayılı Kanunda sayılan kurum ve kuruluşların (tüzel kişiliği olsun olmasın) her türlü davalarda hem davacı hem davalı taraf olarak yer alabileceği, ancak bu durumun Kanuna ekli cetvellerde yer verilmeyen ancak Türk hukuk mevzuatına göre tüzel kişiliği taşıyan kamu kurum ve kuruluşlarının hukuki tasarruflarda bulunamayacakları, davacı ve davalı olamayacakları dolayısıyla kendilerini avukat marifetiyle temsil ettiremeyecekleri anlamına gelmeyeceği,

Serbest Avukatlardan Hizmet Satın Alınmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in 4 üncü maddesinde; İdarelerin, muhakemat hizmetlerini kendi hukuk birimlerinden, bakanlıklarından veya bağlı kuruluşlarından ve Maliye Bakanlığından temin edemediği ya da hizmetin özel uzmanlık gerektirdiği ilgili bakan onayı ile belirlendiği hallerde, serbest avukatlardan hizmet satın alabileceği, hizmet alımının konusu bir veya birden fazla dava ve icra işinin takip ve sonuçlandırılması olabileceği gibi belirli bir yerdeki dava ve icra takiplerinin belirli bir süreyle sınırlı olarak görülmesi şeklinde de olabileceği, 5 inci maddesi ise; Muhakemat hizmetlerini yürütmek üzere hizmet alımlarının 4734 sayılı Kamu İhale Kanununa göre doğrudan temin usulüyle yapılabileceği,

Dösimm Hukuk Bürosunda derdest olan 257 hukuk davası, 56 idari dava, 17 icra dosyası olmak üzere toplam 386 dava ve icra dosyası, 342 hitam dosyasının bulunmakta olduğu ve fiilen 3 avukatın görev yaptığı, şehir dışı duruşmaların da yoğun olması, özel bir hukuk bürosundan hizmet satın alınmasını elzem hale getirdiği, 2018 yılında Dösimm ile mezkur hukuk bürosu arasında akdedilen avukatlık hizmet alım sözleşmesinin iki avukat üzerinden yapıldığı,

Dösimm'in taraf olduğu davaları takip ve tahsil etmek üzere, hak kaybını dolayısıyla oluşabilecek herhangi bir kamu zararını önlemek üzere, 657 sayılı Kanun gereği Avukatlık Hizmetleri sınıfında kadrolu avukat istihdamının yanı sıra, avukatlık hizmet alım sözleşmesi yapıldığı ifade edilmiştir.

Sonuç olarak Kamu idaresi cevabında Dösimm'in tüzel kişiliğe haiz olduğu dolayısıyla kadrolu avukat istihdam edebileceği, 659 sayılı KHK'ya tabi olmadığı için hem Bakanlığın hem de Maliye Bakanlığının Dösimm'in taraf olduğu davaları takip edemeyeceği, ihtiyaç olduğunda da 659 sayılı KHK dayanılarak çıkarılan "Serbest Avukatlardan Hizmet Satın Alınmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkındaki Yönetmelik" gereği avukatlık hizmeti alınabileceği, derdest dava sayısının fazla olması nedeniyle üç serbest avukattan hizmet alındığı 2018 yılında ise iki avukattan hizmet alındığı ifade edilmiştir.

Dösimm'in 659 sayılı KHK'ya tabi olmadığı ifade edilmekle birlikte aynı zamanda 659 sayılı KHK'ya dayanılarak yürürlüğe konan Yönetmelik gereği avukat hizmeti satın alındığı belirtilmiştir. Bu durum büyük bir çelişki içermektedir.

Kanununa göre Kültür Bakanlığı merkez kuruluşunda saymanlık örgütüne sahip olarak kurulan Dösimm'in, Döner Sermaye Yönetmeliğinde de belirtildiği üzere Döner sermaye işlemlerinin Bakanlık eliyle gördürülmesi hükmü açıkken Bakanlık avukatlarının Dösimm davalarına bakamayacağı iddia edilemez.

Dösimm'in mülkiyetinde taşınmaz bulunmamaktadır. Dösimm tarafından yönetilen müze ve ören yerleri hazinenin mülkiyetindedir. Dolayısıyla hem bu taşınmazların hem de hazine alacağı sayılan alacaklara ilişkin davaların takibi Maliye Bakanlığının görevleri arasında yer almaktadır. Yılı denetiminde Pamukkale ve Nevşehir'de ecrimisil konulu iki adet davanın hazine avukatları tarafından takip edildiği müşahede edilmiştir. Dolayısıyla hazine avukatları hem Bakanlık hem de Dösimm'in taraf olduğu davalara bakabilirler.

Sonuç olarak Dösimm'in taraf olduğu davalara hem Dösimm hem Bakanlık avukatları, hem de Maliye Bakanlığı bünyesinde yer alan hazine avukatları bakabilecektir. Dolayısıyla Dösimm'in avukatlık hizmeti satın almasını gerektirecek bir durum bulunmamaktadır.

BULGU 3: Serbest Muhasebeci Mali Müşavir Eliyle Yürütülmesi Mümkün Olan Hizmetin Yeminli Mali Müşavirden Alınması

İdare, herhangi bir mali müşavirden alacağı hizmeti zorunluluk bulunmamasına rağmen yeminli mali müşavirden alarak kamu kaynaklarını ekonomik ve verimli kullanmamıştır.

Kurumlar vergisi ve KDV mükellefiyeti bulunan İdarenin vergi konusunda bazı yükümlülükleri bulunmaktadır. Bunlar;

- 1 No'lu KDV Beyannamesi,
 - Muhtasar Beyanname (Gelir vergisi tevkifatı)
 - Damga Vergisi Beyannamesi,
 - 2 No'lu KDV Beyannamesi (KDV tevkifatı)
 - Geçici Vergi Beyannamesi,
 - Kurumlar Vergisi Beyannamesi,
 - Büyük Alım ve Büyük Satım Beyannamesi
- olmak üzere sınırlı sayıdadır.

Yukarıda yer alan yükümlülüklerden 1 No'lu KDV Beyannamesi, Geçici Vergi Beyannamesi ve Kurumlar Vergisi Beyannamesi mali müşavir eliyle yürütülebilir. Diğer işlemler İdarenin Döner Sermaye Saymanlığı tarafından yapılan rutin işlemler arasındadır.

İdare 2017 yılında yukarıda yer alan üç işlem için yeminli mali müşavirlik hizmeti almış ve söz konusu firmaya 130.080,00 TL + KDV ücret ödemiştir. Aynı hizmet mali müşavirden alınsaydı ödenecek ücret yeminli mali müşavire ödenen ücretin çok altında olacaktı.

Serbest muhasebeci mali müşavir eliyle yürütülmesi mümkün iken yeminli mali müşavirden hizmet alınması sonucu ödemede bulunulması 5018 sayılı Kanunun temel ilkelerine uygun düşmemektedir.

Kamu idaresi cevabında; özetle; Dösimm tarafından 2014 yılından itibaren alınan Tam Tasdik hizmetinin, Maliye Bakanlığının yürürlüğe koyduğu, Kurumlar Vergisi mükelleflerinin yıl içinde yeminli mali müşavirlerce muhasebe denetimlerinin yapılarak Kurumlar Vergisi beyannamesinin vergi yasalarına uygunluğu hususunda vergi dairesine bir tasdik raporu verilmesi sistemi olduğu, 3568 sayılı yasaya göre Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlerin Tam

Tasdik hizmetini vermelerinin kanunen mümkün olmadığı,

Bunun yanı sıra, Serbest Muhasebeci, Serbest Muhasebeci Mali Müşavir ve Yeminli Mali Müşavir Ücretlerinin Esasları Hakkında Yönetmelik hükümleri uyarınca hazırlanan asgari ücret tarifesinin her yıl Maliye Bakanlığı tarafından belirlendiği,

2007-2012 yılları arası yasal defter ve beyanların vergi müfettişleri tarafından incelenmesi sonucunda vergi yasalarına uygun olmayan bazı beyanlar nedeniyle Dösimm adına 6,5 milyon TL vergi ve cezası kesildiği, bu nedenle 2014 yılına kadar sadece müşavirlik hizmeti alınmakta iken bu yıldan itibaren mali kayıtların vergi yasalarına uygunluğu konusundaki eksikliklerin giderilmesi amacıyla tam tasdik hizmeti alınmasına karar verildiği, söz konusu vergi ve cezaların Maliye Bakanlığı nezdinde uzlaşılması aşamasında Yeminli Mali Müşavirlik firmasından alınan destek ile bu tutarın 2,2 milyon TL'ye düşürüldüğü,

Ayrıca YMM tarafından;

Aylık denetim ve vergi beyannameleri kontrol hizmeti kapsamında; Mali kayıtların her ay denetim ekiplerince denetlendiği, tespit edilen eksiklik ve hataların rapor edildiği, vergi mevzuatına ilişkin önemli değişikliklerin sirküler yolu ile iletildiği, düzenli denetimler sayesinde, yapılan hataların asgariye indirildiğinden gecikmeden kaynaklanan ilave yükümlülükler ve cezai işlemlerinin en aza indirildiği,

Vergisel konularda danışmanlık hizmetleri kapsamında; Dösimm'in ilgili birimlerinin vergi kanunlarına ilişkin soru ve tereddütlerine ilişkin bilgi ve görüş sorulduğu, gider evraklarının kurum adına olmaması nedeniyle indirim konusu yapılamayan KDV'nin, belgelerin Dösimm adına alınmaya başlanmasıyla Dösimm uhdesinde kalmaya başladığı, YMM firmasının Maliye Bakanlığı yetkilileri ile görüşmeleri sonucunda tedarikçilere yapılan ödemeler sırasında ihtilafa yol açan Damga Vergisi kesintilerinin alınan mukteza ile açıklığa kavuşturulduğu,

Toplantılara katılma ve vergisel süreçlere ilişkin yönlendirme hizmeti kapsamında; Denetimlerde hazırlanan raporlar ve tespitlere ilişkin bilgi paylaşımı ve ileriye dönük uygulamalar için planlamalar yapıldığı, danışmanlık hizmetlerinin ek bir ücret talep edilmeksizin söz konusu Tam Tasdik Hizmet sözleşmesi çerçevesinde sağlandığı, Kamu idareleri ile mal ve hizmet tedarikçileriyle olan ihtilafların çözümünde ve Kurumun vergisel uygulamalarının planlanması aşamalarında düzenlenen toplantılara katılmak suretiyle

Dösimm'e hizmet verildiği,

Bu itibarla, yıllık yaklaşık 400 Milyon TL büyüklüğünde gelir ve aynı miktarda gider bütçesi olan Dösimm'in tam tasdik, vergi ve mali müşavirlik hizmetlerinin, serbest muhasebeci mali müşavir eliyle değil de yeminli mali müşavirlik firması eliyle temin edilmesinin, yukarıda belirtilen hususlar da göz önünde bulundurulduğunda, 5018 sayılı Kanunun maliyet-fayda ve maliyet-etkinlik ilkelerine uygun olduğu ifade edilmiştir.

Sonuç olarak Cevapta tam tasdik hizmeti alımının sadece YMM'ler tarafından sağlandığı SMMM'ler eliyle yürütülemeyeceği, YMM asgari ücret tarifesinin Maliye Bakanlığı tarafından belirlendiği, Dösimm'in 6,5 milyon TL'lik vergi ve cezaya muhatap olduğu, bu cezadan sonra YMM hizmeti alınmaya başlandığı ve cezanın da 2,2 milyon TL'ye düşürüldüğü, ayrıca aylık denetim ve vergi beyannamelerinin kontrol hizmeti, vergisel konularda danışmanlık hizmeti, toplantılara katılma ve vergisel süreçlere ilişkin yönlendirme hizmetinin de beraber sunulduğu dolayısıyla 400 milyon TL'lik bütçe büyüklüğüne sahip bir İdarede YMM hizmeti alımının 5018 sayılı Kanunun maliyet-fayda ve maliyet-etkinlik ilkelerine uygun olduğu belirtilmiştir.

Dösimm'in sunmuş olduğu hizmet karşılığında elde ettiği gelirler ile harcamaları yıllardır aynıdır. YMM'den hizmet alımını zorunlu tutan bir mevzuat hükmü bulunmamakla birlikte Dösimm tarafından ithalat – ihracat vb. vergisel açıdan karmaşık nitelikte ve özellikli hizmetler de sunulmamaktadır. Bulguda da belirtildiği üzere mahdut birkaç basit beyanname işlemi yapılmaktadır.

Danışmanlık hizmeti olarak düşünülen diğer hizmetlerin tamamı Dösimm personeli eliyle yapılabilecek hizmetlerdir. Ayrıca denetim hizmeti Bakanlık İç Denetim birimi marifetiyle yapılabilecek olup, tereddüt arz eden konular için hem Bakanlık birimlerinden hem de Maliye Bakanlığı başta olmak üzere diğer Kurum ve Kuruluşlardan ücretsiz görüş ve öneri alınabilir.

Bulguda belirtilen 400 milyonluk bütçenin böyle bir hizmeti gerektirdiği ifade edilmiştir. 2017 yılında elde edilen gelirler giderleri karşılayamadığı için 98 milyon TL hazine yardımı alınmıştır. Kalan 300 milyon TL'nin büyük bir kısmı iki ihale sonucu elde edilen gelirlerdir. Dolayısıyla bulguda belirtilen temel vergi işlemleri için YMM'den tam tasdik hizmeti alınmasına ihtiyaç yoktur. Sayılan hizmetleri herhangi bir SMMM çok rahat yapabilir.

Sonuç olarak Dösimm tarafından YMM hizmeti satın alınması kamu kaynaklarının etkin, ekonomik ve verimli kullanılması ilkelerine uygun değildir.

BULGU 4: Kiralama İhaleleri Şartnamelerinde Yükümlülüklerini Yerine Getirmeyen Kiracılara Uygulanacak Cezai Müeyyidelere Yer Verilmemesi

İdarenin gelir getiren en büyük iki ihalesi olan "Müze ve Ören Yerleri Gişelerinin Kiraya Verilmesi İşi" ile "Müze ve Ören Yerleri Satış ve Ticari Alanları ile Ges Mağazalarının Kiraya Verilmesi" işlerine ilişkin ihale dokümanlarında, kiracıların uymaları gereken bazı yükümlülüklerini yerine getirmemeleri durumunda uygulanacak herhangi bir cezai yaptırım bulunmamaktadır.

Bu iki ihale ile elde edilen meblağ İdarenin en büyük gelir kalemlerini teşkil etmektedir. Yüksek miktarda gelir getiren bu ihalelere ilişkin olarak Kiracıların uymaları gereken yükümlülükler ve bu yükümlülüklere uyulmadığı takdirde uygulanması gereken müeyyidelerin ihale dökümanlarında orantılı olarak belirlenmesi gerekmektedir.

Her iki ihalede de Kiracıların sözleşmede tanımlanan her türlü tesis, yapı, hizmet alanı ürün ve faaliyetler ile bunlara ilişkin sistemleri sözleşme dönemi boyunca sigortalatması istenmiştir. Ancak kiracılar tarafından sigorta yapılmadığında ya da eksik olarak yapıldığında nasıl bir müeyyide uygulanacağı belirtilmemiştir.

Yapılan incelemede bazı işyerlerinde işe başladıktan aylar sonra sigorta işlemi yapılmış, bazı işyerlerinde ise hiç yapılmamıştır. Her iki dökümanda da bu konuya özgü bir müeyyide yer almamaktadır. Genel hükümlere bakıldığında ise şartname ve sözleşmeye aykırı hareket edildiğinde cezai işlem olarak sözleşmenin feshi ile teminatın gelir kaydedilmesi yer almaktadır. Yapılmayan veya eksik yapılan sigorta işlemi için genel hükümlerde yer alan müeyyideyi uygulamak hakkaniyete uygun düşmemektedir.

Dolayısıyla ihale konusu iş ve işlemlerin düzgün bir şekilde yürümesi, kiracının yükümlülüğünü yerine getirmediğinde karşılaşılabilecek cezai işlemi bilerek ona göre hareket etmesi için hazırlanan her dökümanda kiracı/yüklenici için belirlenen her bir yükümlülük için yerine getirilmediği takdirde o yükümlülüğe mahsus olarak orantılı bir cezai müeyyide bulunmalıdır.

Kamu idaresi cevabında; özetle; Dösimm ile müteahhit firma arasında imzalanan "Müze ve Örenyerleri Gişelerinin Kiraya Verilmesi" işi sözleşmesinin 31/12/2017 tarihi itibarıyla sona erdiği, 27 Şubat 2018 tarihinde gerçekleştirilen "Müze ve Örenyerlerinde Bilet ve Bilet Ürünlerinin; Tasarımı, Geliştirilmesi ve Satış Kanallarının Yönetimine İlişkin Kiralama İhalesini" başka bir firma kazanmış olup söz konusu ihalenin 01/05/2018 - 31/12/2026 tarihleri arasında geçerli olduğu, sözleşme ve eki ihale dökümanında uygulanacak

cezai hükümlerin ayrıntılı olarak düzenlendiği, bulgu formunda Kiracının sigorta yaptırma yükümlülüğüne atıfla, bu yükümlülüğün yerine getirilmemesi durumunda İhale dokümanında sözleşmenin doğrudan fesh edileceğine dair bir hüküm bulunmamakta olup bu yükümlülüğün yerine getirilmesini sağlamak üzere çeşitli uyarı ve yaptırım süreçlerinin işletilebileceği,

Diğer ihale olan “Müze ve Örenyerleri Satış ve Ticari Alanları ile GES Mağazalarının Kiraya Verilmesi” işinde sözleşmenin 1,5 yıldır yürürlükte olduğu ve 31.12.2026 tarihine kadar geçerliliğinin bulunduğu, ihale dökümanının “Cezalar ve Sözleşmenin Feshi” başlıklı 24’ üncü maddesinde de kiracının uyması gereken yükümlülüklerini yerine getirmemesi durumunda uygulanacak cezai yaptırımların bulunduğu,

Her iki ihalede de kiracının gerçekleştirmesi gereken her bir yükümlülük için ayrı bir ceza maddesi düzenlenmemiş olduğu, sigorta işlemlerinin yaptırılmasının da firmanın genel yükümlülükleri arasında değerlendirilmiş ve sigorta işleminin yapılmamasının sözleşmeye aykırı bir hareket olarak kabul edilmiş olduğu, aynı zamanda söz konusu ceza hükümlerinde kiracının sözleşme gereği bazı yükümlülükleri gerçekleştirmemesi durumunda sözleşmenin fesih edilmesine ilişkin kesin bir hüküm bulunmamakla birlikte İdarenin takdirine bırakıldığı

Kiracının müze ve örenyerlerindeki yükümlülüklerinin kontrolünün sağlanabilmesi adına hem İl Kültür ve Turizm Müdürlüklerine, hem de Döner Sermaye İstanbul İşletme Müdürlüğüne görevlendirme yapılarak, gerekli kontrollerin düzenli olarak sağlandığı ifade edilmiştir.

Sonuç olarak Cevapta; Müze ve örenyerleri gişelerinin kiraya verilmesi işine ilişkin müteahhit firma ile yapılan sözleşmenin 31.12.2017 tarihinde sona erdiği, başka bir firmayla 01.05.2018 -31.12.2026 tarihlerini kapsayan yeni bir sözleşme imzalandığı, Ticari alanlar ile GES mağazalarının kiraya verilme işine ilişkin sözleşmenin 1,5 yıldır sürmekte olduğu bu işin de 31.12.2026 tarihinde sona ereceği ifade edilmiştir. Her iki sözleşme ve ihale dökümanlarında yer alan ceza maddelerinin tamamı İdare cevabına derç edilmiştir. Bu ihalelerde sigorta işlemlerinin yapılmamasının sözleşmeye aykırı hareket olduğu ancak sözleşmenin feshinin kesin olmayıp İdarenin takdirine bırakıldığı ifade edilmiştir. Aynı zamanda çeşitli yazılar marifetiyle hem İl Kültür Müdürlükleri ile İstanbul İşletme Müdürlüğüne hem de müteahhit firmalara bildirimde bulunulduğu belirtilmiştir.

2017 yılı denetimine ilişkin bulgulara yer verilen taslak denetim raporuna karşı İdare tarafından verilen cevapların da 2017 yılına ait işlemler için olması gerekmektedir. Müze ve

Örenyerlerinin Kiralanması İşi için aynı yılda yapılan iş ve işlemlere ilişkin cevap verilmesi gerekirken 2018 yılında yapılan uygulamalara ilişkin cevap verilmesi anlaşılamamıştır.

İdare, yapılması gereken sigorta işlemlerinin yapılmadığında müteahhit firmalara uygulayacağı yaptırımı ve takdir yetkisini nasıl kullanacağını belirtmemiştir. Mevcut doküman ve sözleşmelere göre verilecek ceza sözleşmenin feshi ve teminatın gelir kaydedilmesi olacaktır. Bu da müteahhit firmalar için çok ağır bir yaptırım olacaktır. Bunun haricinde bir müeyyide uygulanması sözleşmeye, ahde vefa ilkesine aykırı olacaktır.

Dolayısıyla yapılan ihalelerde ihale konusu iş ve işlemlerin düzgün bir şekilde yürümesi, kiracının yükümlülüğünü yerine getirmediğinde karşılaşılabilecek cezai işlemi bilerek ona göre hareket etmesi için hazırlanan her dökümanda kiracı/yükleniciye belirlenen her bir yükümlülüğün yerine getirilmediği takdirde o yükümlülüğe mahsus olarak orantılı bir cezai müeyyide bulunması gerekmektedir.

BULGU 5: Kiralama İşlemlerinde KDV Konusunda Hata Yapılması

A- Müze ve Ören Yeri Gişelerinin Kiraya Verilmesi İşinde mevzuata aykırı olarak, hazırlanan şartnamelerde, bunlara dayanılarak imzalanan sözleşmede ve İdarenin düzenlediği faturalarda KDV'yi eksik tahakkuk ettirdiği ve dolayısıyla Vergi Dairesine de KDV'yi eksik yatırdığı görülmüştür.

İdare genel olarak elde ettiği hasılatın % 1'ini Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumuna, % 15'ini Hazineye aktarmaktadır. Ayrıca kurumlar vergisi mükellefiyeti bulunduğu için kar elde ettiğinde % 20 kurumlar vergisi ödemektedir.

KDV mükellefiyeti olan İdare gelir elde ettiği zaman fatura kesmekte ve bu faturalar için KDV hesabı yapılmaktadır. Yukarıda belirtilen yükümlülükler İdarenin hasılatı içerisinde yer almakta, KDV açısından bakıldığında ise KDV matrahına dahil olmaktadır. Söz konusu yükümlülükler İdarenin elde ettiği hasılat sonrası aylık ve/veya yıllık olarak hesaplanıp ödenmektedir. İdare ürettiği mal yada hizmetin fiyatını belirlerken tabii olarak mezkur yükümlülükleri de düşünerek hareket etmektedir. Ancak sattığı mal ya da hizmete ait fatura üzerinde yukarıda yer alan yükümlülüklerin bir kısmını ya da tamamını KDV matrahı dışına çıkararak yapılan fiyat belirlemesi ve buna ilişkin fatura kesilmesi durumunda eksik KDV tahakkuku yapılmış ve vergi dairesine eksik KDV ödenmiş olacaktır.

2017 yılı Müze ve Ören Yeri Gişelerinin Kiraya Verilmesi işine ilişkin sözleşme, hasılat paylaşımı esaslı olarak imzalanmıştır. Sözleşmeye göre elde edilen hasılatın % 6'sı (% 5 Belediye payı ve % 1 SHÇEK payı) KDV hariç olarak, kalan hasılatın % 82,6'ı ise KDV'li

olarak İdareye ödenecektir. Hasılat paylaşımı esaslı imzalanan sözleşmede İdare KDV mükellefi olduğu için elde ettiği hasılat için KDV hesaplayacak ve Kiracıya kestiği faturada KDV bulunacaktır. Şartnamede yer alan % 6' lık kısmın %5'i Belediye payı olduğu için Kiracının bu pay için yaptığı ödemelere ait faturalarda KDV bulunmayacaktır. Ancak % 1'lik SHÇEK payı için yapılan ödemelerde KDV bulunacaktır. İdare firmaya kestiği faturada KDV'yi ekleyecek ve firmada da KDV'li tutarı ödeyecektir. Uygulama KDV hariç olarak cereyan ettiğinde Devlete yatırılacak olan KDV eksik hesaplanmış olmaktadır.

İdare ile Kiracı arasında imzalanan sözleşme çerçevesinde oluşan hesap tablosuna göre İdarenin % 1'lik SHÇEK payı için alması ve vergi dairesine yatırması gereken KDV 264.481,40 TL'dir.

B- İdare tarafından kiralanan İstanbul AKM Açık ve Kapalı Otopark alanlarının işletilmesinden elde edilen hasılatla ilişkin yapılan KDV hesaplamaları neticesinde İdare alacağı payı eksik almaktadır.

İdare ile Kiracı arasında imzalanan İstanbul Atatürk Kültür Merkezi Otoparkı Hasılat Paylaşımı Sözleşmesinin; "Sözleşme Bedeli, Ödeme Şekli ve Şartları" başlıklı 6'ncı maddesinde;

"Vakıf, Döşim'e her ay sözleşme konusu mecurun işletilmesinden elde edilen aylık brüt hasılatın (KDV siz) % 30'unu öder.

...

3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanunu uyarınca tahakkuk ettirilecek Katma Değer Vergisi sözleşme bedelinden hariç olup işletmeci tarafından ödenecektir."

denilmektedir.

Yukarıda yer alan sözleşme maddesinden anlaşılacağı üzere hasılat paylaşımı brüt gelir üzerinden yapılacaktır.

Kiracı tarafından İdareye gönderilen aylık hasılatı gösteren beyanname, bu beyannameye esas teşkil eden belgeler ile İdare tarafından kiracıya kesilen faturalar incelendiğinde,

Kiracı tarafından elde edilen gelirin brüt hasılat olduğu görülmektedir. Sunulan hizmet karşılığında tahakkuk eden KDV hasılat içerisinde yer almamaktadır. Tahakkuk eden KDV'nin matrahı söz konusu hasılat olmakta olup, hesaplanarak vergi dairesine ödenmesi gerekmektedir.

Dolayısıyla KDV elde edilen hasılat içerisinde yer almamaktadır.

Otopark işletilmesinden elde edilen hasılatın paylaşımı esnasında; Kiracı tarafından beyan edilen hasılatın % 30'u sözleşme gereği İdareye ödenecektir. Kurumlar Vergisi ve KDV mükellefiyeti bulunan İdare kiracıya alınan kira karşılığı fatura kesmektedir. Paylaşım neticesinde KDV Kanunu gereği KDV tahakkuk etmektedir. KDV'nin matrahı ise sözleşmede belirtilen ve İdare payı olan % 30'a tekabül eden tutardır. Hesap edilen KDV matraha eklenip toplam ödenecek rakam bulunacaktır.

İdare tarafından kesilen faturalar incelendiğinde KDV hesaplamasının bu şekilde yapılmadığı, % 30'luk brüt hasılat KDV dahil değerlendirilerek iç iskonto yöntemiyle KDV hesaplanıp fatura edildiği ve kiracının da bu bedel üzerinden ödeme yaptığı görülmektedir. Bu uygulama neticesinde İdare payı %25,42, kiracının payı ise %74,58 olmaktadır. Dolayısıyla İdare her ay %4,48 eksik pay almaktadır. Mevcut uygulama ile 2017 yılında İdare alması gereken paydan 168.160,17 TL eksik almıştır.

***Kamu idaresi cevabında;* özetle;**

A) Yapılan işlemin bulgu maddesinin ilk kısmında belirtildiğinin aksine şartnameye uygun olduğundan Dösimm tarafından söz konusu gelire ilişkin faturalarda KDV hesaplanmadığı,

Konu ile ilgili olarak Maliye Bakanlığı, Gelir İdaresi Başkanlığı KDV Dairesi Başkanlığı ile Dösimm yetkilileri arasında bir görüşme gerçekleştirildiği ve kendilerinin de aynı yöndeki görüşleri ışığında, Kiracıdan SHÇEK bedeli olarak tahsil edilen tutarın KDV dahil olarak değerlendirilerek iç yüzde ile hesaplanan KDV' nin ilgili dönem içerisinde KDV Beyannamesine ilave edilmek suretiyle beyan edilmesine karar verildiği,

Bu çerçevede hesaplanan 264.481,40 TL tutarında KDV'nin Aralık 2017 KDV Beyannamesine ilave edilmek suretiyle Dösimm'in yükümlü olduğu vergi dairesine beyan edildiği,

SHÇEK Payının Döner Sermayelerin tüm gelirlerinden hesaplanmakta olup, müze ve ören yeri girişleri ve bunlara ilişkin diğer hasılat ile birebir ilişkisi bulunduğu, 3065 Sayılı Katma Değer Vergisi Kanunu'nun 1' inci maddesinde "Ticarî, sınaî, ziraî faaliyet ve serbest meslek faaliyeti çerçevesinde yapılan teslim ve hizmetler" denilerek genel çerçeve teslim ve

hizmet olarak belirlendiği, mevzuat hükümleri ve açıklamalar çerçevesinde dikkat edilmesi gereken hususun SHÇEK payının yükümlüsünün Dösimm olduğu ve müze ve ören yeri giriş bedelinden değil döner sermayenin hasılatından ödenmesi gerektiği,

Bulgu maddesinde, SHÇEK Payı'nın kira benzeri bir gelir olması nedeniyle KDV'ye tabi olması gerektiği ve bu nedenle KDV'siz olarak Belediye Payı ile birlikte ayrı olarak hesaplanıp KDV'siz olarak tahsilinin vergi bakımından zarar doğuracağına (eksik vergi) ilişkin hususa yer verildiği,

%1'lik SHÇEK payı olarak şartnamede yer verilen tutarın tahsil edilmesi ve sonrasında KDV dahil tutarlardan (SHÇEK Payı Dahil) iç yüzde ile hesaplanarak KDV ödenmesi durumu ile SHÇEK payının müstakilen tahsil edilmeyip kira geliri gibi değerlendirilerek %82,6 Kira Payı içerisinde tahsil edilmesi durumu kıyaslandığında, ilk durumda Dösimm uhdesinde fazladan kalan tutarın 34.054,89 TL olduğu, bir başka ifade ile 2017 yılında şartname uyarınca uygulanan durumun SHÇEK payının ayrıca tahsil edilmeyerek kira geliri içerisinde alınması durumu ile kıyaslandığında fiilen uygulanan durumun hem Dösimm'in hem de ödenecek KDV açısından Vergi İdaresinin lehine olduğu,

Bu itibarla, Dösimm tarafından Bulgu formunda belirtildiği şekliyle, SHÇEK payının şartname hükümleri gereği Kiracıdan KDV hesaplanmaksızın tahsil edilmesinin, eksik KDV hesaplanması ve KDV'nin eksik yatırılması gibi bir duruma yol açmasının söz konusu olmadığı,

Sonuç olarak, ihale şartnamesinde söz konusu gelirin %0 KDV'li olarak belirtilmiş olması nedeniyle, Kiracı firmadan bu tutarın artı KDV'li olarak talep edilmesinin hukuken mümkün olamaması nedeniyle söz konusu tutarın KDV Dahil olarak dikkate alındığı, SHÇEK payının Dösimm açısından KDV'ye tabi olması gerektiği kanaatine varıldığı, vergi ziyama sebebiyet vermemek amacıyla 2017 yılında kiracı şirketten tahsil edilen toplam 1.733.822,52 TL'lik SHÇEK payı KDV dahil tutar olarak değerlendirildiği ve iç yüzde ile ayrılaştırılan 264.481,40 TL tutarındaki hesaplanan KDV'nin, Aralık 2017 KDV Beyannamesine dahil edilerek Dösimm tarafından vergi dairesine beyan edilmek suretiyle ödendiği ifade edilmiştir.

B) Dösimm tarafından hasılat paylaşımı esaslı olmak üzere kiralanan taşınmazın işletilmesi karşılığında ödenecek tutar kiracının otopark işletme hasılatını elde etmek için yapmakta olduğu tüm gider, masraf ve riskler üzerinde bırakılmak şartıyla, otopark

girişlerinden elde edilen (giderler düşülmeden önceki KDV hariç brüt hasılatın tutarı) % 30'unun Dösimm'e, % 70'inin ise Kiracıya ödenmesi şeklinde belirlendiği,

3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanununa göre Türkiye'de yapılan her türlü ticari, sınai, zirai faaliyet ve serbest meslek faaliyeti çerçevesinde yapılan teslim ve hizmetlerin katma değer vergisine tabi olduğu, yine aynı Kanunun 4' üncü maddesinde kiralama ve kiralamaların da KDV'ye tabi hizmetler kapsamında sayıldığı, ancak KDV Kanununun istisnalara ilişkin 17' nci maddesine göre iktisadi işletmelere dahil olmayan gayrimenkullerin kiralanması işlemlerinin KDV'den istisna olduğu,

Dösimm tarafından kiracıya düzenlenmekte olan kira faturalarının KDV'ye tabi olmasının tamamıyla Dösimm'in hukuki yapısından kaynaklanmakta olduğunun açıklığa kavuşması gerektiği, Dösimm'in kurumlar vergisi mükellefi olması ve iktisadi işletme olarak değerlendiriliyor olması nedeniyle söz konusu kiralama işleminin % 18 oranında KDV'ye tabi olup ilgili dönem KDV'nin beyan edilerek vergi dairesine ödemesinin zorunlu olduğu,

Ancak Sözleşmenin 6' ncı maddesinin 1' inci fıkrasında "Vakıf, DÖSİMM'e her ay sözleşme konusu mecurun işletilmesinden elde edilen aylık brüt hasılatın (KDV siz) %30'unu öder" hükmünün yer aldığı, Burada parantez içi hükmü ödenecek tutarın matrahının tespitine yönelik olup, ödenecek %30'dan kasıt tahsil edilecek toplam tutar olduğu, sözleşmede ödenecek %30 tutarın dışında ödenecek herhangi bir vergi veya yükümlülükten bahsedilmediği, bu çerçevede %30 oranındaki paya ilave olarak KDV alınmasının düşünülmüş olması durumunda %30 un yanına artı KDV ibaresinin açıkça yazılmasının gerekeceğinin açık olduğu,

3065 sayılı Kanunun mükellefi tanımlayan 8' inci maddesi uyarınca mal teslimi ve hizmet ifası hallerinde bu işleri yapanların katma değer vergisinin mükellefi olacağı, teslim ve hizmetlere ilişkin hesaplanan KDV'nin ilgili ay KDV beyannamesine dâhil edilerek mükellefleri tarafından tahakkuk ettirilerek vergi dairesine ödenmesi gerektiği, 213 sayılı Vergi Usul Kanunu'nun 22. maddesinde "verginin tahakkuku, tarh ve tebliğ edilen bir verginin ödenmesi gereken bir safhaya gelmesi" olarak tanımlandığı, aynı kanunun 25' inci maddesinde de "vergi kanunlarına göre beyan üzerinden alınan vergiler Tahakkuk Fişi ile tarh ve tahakkuk ettirilir" hükmünün bulunduğu, KDV Kanununun vergi sorumlusunu düzenleyen 9' uncu maddesinin I' inci bendi uyarınca işlemlere taraf olanlar verginin tahakkuk etmesinden ve ödenmesinden müteselsilen sorumlu olduklarından; sözleşmenin yukarıda yer verilen ilgili fıkrasının KDV çerçevesinde ortaya çıkabilecek bütün müteselsil sorumlulukları kiracıya

yüklemek amacıyla konulmuş olup; yukarıda yer verilen yasa hükümleri gereğince işletmeci tarafından tahakkuk ettirilecek verginin Dösimm'e ödenmesinin Katma Değer Vergisi ve Vergi Usul Kanunu hükümleri çerçevesinde mümkün olmadığı

Nitekim Dösimm'in diğer birçok kurum ve kuruluşla yaptığı kiralama ya da hasılat paylaşımı sözleşmelerinde, KDV'nin ayrıca ödenmesi öngörülmüş ise bu husus sözleşmelere açık bir şekilde ödenecek tutarın artı KDV şeklinde dercedildiği,

Bu itibarla, yukarıda belirtilen hususlar çerçevesinde İdare'nin 2017 yılında alması gereken paydan 168.160,17 TL eksik almış olduğu yönündeki hususun ilgili sözleşme ile bahsi geçen mevzuat hükümleri uyarınca geçerli olmadığı değerlendirildiği ifade edilmiştir.

Sonuç olarak A)

Cevapta yapılan işlemin bulgu maddesinin ilk kısmında belirtildiğinin aksine şartnameye uygun olduğu, Dösimm tarafından söz konusu gelire ilişkin faturalarda KDV hesaplanmadığı, %1'lik SHÇEK payı olarak şartnamede yer verilen tutarın tahsil edilmesi ve sonrasında KDV dahil tutarlardan (SHÇEK Payı Dahil) iç yüzde ile hesaplanarak KDV ödenmesi durumu ile SHÇEK payının müstakilen tahsil edilmeyip kira geliri gibi değerlendirilerek %82,6 Kira Payı içerisinde tahsil edilmesi durumu kıyaslandığında, fiilen uygulanan durumun hem Dösimm'in hem de ödenecek KDV açısından Vergi İdaresinin lehine olduğu, bu itibarla, Dösimm tarafından Bulgu formunda belirtildiği şekliyle, SHÇEK payının şartname hükümleri gereği Kiracıdan KDV hesaplanmaksızın tahsil edilmesinin, eksik KDV hesaplanması ve KDV'nin eksik yatırılması gibi bir duruma yol açması söz konusu olmayıp hem Dösimm'in hem de vergi dairesinin lehine bir sonuç ortaya çıktığı ifade edilmiştir.

SHÇEK payının sözleşmede belirtildiği gibi %0 KDV'li olarak tahsil edilmesinin doğru olmadığı kabul edilmiştir. Bu durumu düzeltmek için SHÇEK payının KDV dahil değerlendirilip iç iskonto yöntemiyle hesaplanan KDV'nin ilgili vergi dairesine yatırıldığı ifade edilmiştir. Ancak bu durumda; eğer KDV aktarılan paydan kesinti yapılarak vergi dairesine yatırılmışsa SHÇEK payı eksik gönderilmiş olmakta, SHÇEK payı tam olarak yatırılıp KDV Dösimm bütçesinden ödendiye bu durumda da kamu zararına sebebiyet verilmiş olacaktır. Elde ettiği gelirler için fatura düzenleme zorunluluğu bulunan Dösimm'in müteahhit firmaya artı KDV'li fatura düzenlemesi ve tahsil ettiği/edeceği KDV'yi beyanname düzenleyerek vergi dairesine yatırması gerekmektedir.

Yapılan uygulama neticesinde hem Dösimm'in hem de vergi dairesinin lehine sonuç çıktığı ifade edilmektedir. Söz konusu SHÇEK payı için iç iskonto yöntemi kullanıldığında hem matrah hem de KDV eksik hesaplanır. Yapılacak olan işlem matrah (SHÇEK payı) artı KDV şeklinde olmalıydı. Bu durum cevabın aksine olarak hem Dösimm hem de vergi dairesinin aleyhine müteahhit firmanın (SHÇEK Payına tekabül eden 1.734.027,78 TL'nin KDV'si) 312.125,00 TL lehine sonuç doğurmaktadır

B)

Cevapta Dösimm'in hukuki yapısı nedeniyle hesaplanması gereken KDV'nin karşı taraftan istenmesi için sözleşmede artı KDV olarak açıkça belirtilmediğinden, ödenecek %30 oranındaki toplam tutar KDV dâhil olarak değerlendirildiği, işletmeci tarafından tahakkuk ettirilecek verginin Dösimm'e ödenmesinin Katma Değer Vergisi ve Vergi Usul Kanunu hükümleri çerçevesinde mümkün olmadığı, dolayısıyla İdare'nin 2017 yılında alması gereken paydan 168.160,17 TL eksik almış olduğu yönündeki hususun ilgili sözleşme hükümleri ile bahsi geçen mevzuat hükümleri uyarınca geçerli olmadığı değerlendirildiği ifade edilmiştir.

Sözleşmede yer alan 'KDV'siz % 30 hasılatın ödeneceği' ile '3065 sayılı Kanun gereği tahakkuk edecek verginin sözleşme bedelinden hariç olup işletmeci tarafından ödeneceği ibareleri' tabii olarak % 30 hasılat paylaşımı artı KDV anlamına gelmektedir. İdarenin bu konuda özellikle artı KDV şeklinde açıkça yazılması gerektiği iddiası temelsizdir. Ayrıca 3065 sayılı Kanun gereği tahakkuk ettirilecek verginin Dösimm'e ödeniyor olmasının KDV ve Vergi Usul Kanunu hükümleri çerçevesinde mümkün olmadığı ifade edilmiştir. Bulguda KDV'nin Dösimm'in geliri olduğu iddia edilmemiştir. Burada izahtan varesten olan husus, Dösimm'in düzenlediği fatura karşılığında tahakkuk eden verginin işletmeciden tahsil edilip vergi dairesine yatırılmasıdır.

Sözleşme brüt hasılat üzerinden yapılmıştır. İşletmeci sunulan hizmet için üçüncü kişilerden KDV almaktadır. Paylaşım için Dösimm'e gönderilen hasılatla ilişkin beyannamelerde alınan KDV bulunmamaktadır. Dolayısıyla kiracı KDV hariç olarak elde ettiği hasılatın % 70'ini gelir olarak uhdesinde bırakıp kalan % 30'unu Dösimm'e göndermektedir. Eğer firma KDV dahil olarak elde ettiği rakamın % 30'unu Dösimm'e göndermiş olsaydı Dösimm tarafından yapılan işlem doğru olurdu. İşletmeci firma da Dösimm de elde edilen hasılatla ilişkin tahsil ettiği vergiyi vergi dairesine yatırmaktadır. Ancak Dösimm %30'luk hasılat için KDV dahil fatura düzenlenmektedir. Bu durum Bulguda da ifade edildiği üzere Dösimm payını % 25,42 kiracı payını da % 74,58'e yükseltmektedir. Dolayısıyla İdare her ay %4,48 eksik pay almaktadır. Mevcut uygulama ile 2017 yılında İdare alması gereken paydan 168.160,17 TL eksik almıştır.

BULGU 6: Müze ve Ören Yerleri Gişelerinin Kiraya Verilmesi İşinde Yazılım ve Otomasyon Sisteminin Ciddi Risk İçermesi

Kültür ve Turizm Bakanlığı Döner Sermaye İşletmesi Merkez Müdürlüğü'nce 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu kapsamında, Turkuaz Tanıtım ve İletişim San. Tic. Ltd. Şti ve Ekspres Yemek Oto Kiralama İnş. Taah. San. ve Tic. Ltd. Şti. Adi İş Ortaklığı'na pazarlık usulüyle ihale edilen “Müze ve Ören Yerleri Gişelerinin Kiraya Verilmesi İşi”ne ilişkin olarak müze ve ören yerlerindeki satış rakamlarının anlık izlenmesini ve veri alınmasını sağlayan yazılım programının, idarenin tam anlamıyla kontrolüne imkan verecek şekilde dizayn edilmediği, programın ciddi riskler içerdiği, bazı müze-ören yerlerinde bazı dönemlerde sistemin veri sağlamadığı; bu hususun İdare'nin elde edeceği gelir üzerinde ciddi risk oluşturduğu tespit edilmiştir.

Döner Sermaye İşletmesi Merkez Müdürlüğü'nün “Müze ve Ören Yerleri Gişelerinin Kiraya Verilmesi İşi”ne ilişkin olarak, gişelerde gerçekleşen anlık satış rakamlarının takibini ve raporlanmasını sağlayan, daha önceki ihale döneminde kurulmuş ve İdare'nin kontrolüne verilmiş olan ABI yazılım programı, İdare için önemli riskler barındırmaktadır. ABI programı hâlihazırda 2009 yılında oluşturulmuş ve o yıldan itibaren kullanımda olan eski bir program olması nedeniyle içerisinde aksaklıklar barındırmaktadır. Dönemsel olarak programda anlık tıkanmalar, veri transferinde problemler yaşanmaktadır.

Ayrıca söz konusu işe ilişkin olarak, İdari Şartnamenin “Kiracının Yükümlülükleri” başlıklı bölümün 24.19.1.1 ve 24.19.1.3 nolu alt bentlerinde, kiracı tarafından merkez ve yedek olmak üzere coğrafi olarak 2 farklı yerde veri merkezi (server) oluşturulacağı ve bu veri merkezlerindeki temel çalışma prensibinin kesintisiz hizmet olacağı hüküm altına alınmıştır. Ancak satış rakamları ve gerçekleştirmelerine ilişkin veri gerçekleştirmelerinin kaydedildiği serverların olduğu veri merkezleri tamamen idarenin fiziki kontrolü dışında, yazılımın ve sistemin kontrolünü sağlayan firmanın merkezi olan İstanbul'da ve İzmir'de konumlandırılmakta olup bu durum mevcut verilerin tutulduğu serverları fiziki müdahaleye açık hale getirmektedir.

Ek olarak ihale kapsamında bulunan ancak çeşitli nedenlerle (fiziki imkânsızlık, internet bağlantı kısıtı, teknik imkânsızlıklar vb.) otomasyon ağına dâhil olamayan, kamera sistemi işletilemeyen Tablo 3'te belirtildiği üzere 8 müze ve ören yerinin mevcut olması ve bu yerlerdeki satış rakam ve gerçekleştirmelerinin tamamen manuel olarak gerçekleştirilmesi, idarenin bu ören yerlerinde denetim imkânını net olarak sınırlandırmakta; bu husus da sistemin güvenilirliğini, kontrol edilebilirliğini azaltmaktadır.

Tablo 4'te yer alan listede ise ihale kapsamındaki 142 müze ve ören yerinde veri alınamayan hafta sayısı listelenmiş olup sistem duraksamalarının, nedeni tespit edilemeyen kesilmelerin olduğu, bu yerlerin otomasyon ağına dâhil olmasına rağmen, bu haftalarda sistemden anlık veri almanın mümkün olmadığı, bu yerlere ilişkin gelir ve hasılat durumunun kamera ve mevcut yazılım ile gözlemlenemediği tespit edilmiştir. İhale dokümanının 24.19.1.3 ve 24.19.1.4 nolu bentlerinde veri alma/izlemenin İdare için kesintisiz olarak sağlanacağı hüküm altına alınmış olmasına rağmen söz konusu hükme aykırılığın hasıl olması ve bu hususun ihale dokümanında hiçbir şekilde cezai yaptırıma tabi olmaması ihalenin güvenilirliğini tehlikeye düşürmekte ve İdare'nin gelirleri açısından risk oluşturmaktadır.

Tablo 3: Otomasyona Dâhil Olmayan Müze ve Ören Yeri Listesi

S.No	Müze ve Ören Yeri Adı
1	Ağrı İshakpaşa Sarayı
2	Denizli Laodikeia Ören Yeri
3	Hatay Çevlik Ören Yeri
4	Kars Ani Ören Yeri
5	Kayseri Yeşilhisar Soğanlı Ören Yeri
6	Mersin Anamorium Ören Yeri
7	Şanlıurfa Harran Ören Yeri
8	Şanlıurfa Kalesi

Tablo 4: Veri Alınamayan Müze ve Ören Yerleri Listesi

S.No	MÜZE VE ÖRENYERİ ADI	Veri Alınamayan Hafta Sayısı
1	Adıyaman Müzesi	1
2	Aksaray İhlara Vadisi Ören Yeri	1
3	Amasya Hazeranlar Konağı	2
4	Amasya Saraydüzü Kışla Binası Milli Mücadele Müzesi ve Kongre Merkezi	4
5	Ankara Anadolu Medeniyetleri Müzesi	5
6	Ankara Etnografya Müzesi	1

7	Alanya Kalesi	1
8	Antalya Olympos Ören Yeri	1
9	Antalya Patara Ören Yeri	1
10	Antalya Perge Ören Yeri	1
11	Antalya Phaselis Ören Yeri	1
12	Antalya Side Müzesi	1
13	Antalya Simena Ören Yeri	15
14	Antalya Termessos Ören Yeri ve Milli Parkı	3
15	Antalya Xanthos Ören Yeri	1
16	Aydın Didim Ören Yeri	4
17	Aydın Milet Ören Yeri	5
18	Aydın Priene Ören Yeri	1
19	Çanakkale Assos Ören Yeri	1
20	Çanakkale Troia Ören Yeri	6
21	Çorum Boğazköy Müzesi	1
22	Diyarbakır Müzesi	9
23	Edirne Türk İslam Eserleri Müzesi	2
24	Erzurum Kalesi	1
25	Gaziantep Zeugma Mozaik Müzesi	5
26	İstanbul Aya İrini Anıt Müzesi	2
27	İstanbul Büyük Saray Mozaikleri Müzesi	2
28	İstanbul Fethiye Müzesi	3
29	İstanbul Galata Mevlevihanesi Müzesi	1
30	İzmir Arkeoloji Müzesi	1
31	İzmir Bergama Asklepion Ören Yeri	2
32	İzmir Efes Müzesi	1
33	İzmir Efes Ören Yeri	1
34	İzmir Efes Yamaç Evler	1
35	İzmir St. Jean Ören Yeri	1
36	Kayseri Arkeoloji Müzesi	1
37	Kırşehir Kaman Kalehöyük Arkeoloji Müzesi	2
38	Konya Karatay (Çini Eserler) Müzesi	1
39	Mersin Kanlı Divane Ören Yeri	1

40	Mersin Silifke Cennet Cehennem Ören Yeri	2
41	Muğla Fethiye Kaunos Ören Yeri ve Kaya Mezarları	1
42	Muğla Fethiye Tlos Ören Yeri	5
43	Muğla Marmaris Knidos Ören Yeri	22
44	Muğla Milas Beçin Kalesi ve Ören Yeri	9
45	Muğla Sedir Adası Ören Yeri	22
46	Nevşehir Kaymaklı Yeraltı Şehri	3
47	Nevşehir Zelve-Paşabağlar Ören Yeri	11
48	Sivas Arkeoloji Müzesi	2
49	Şanlıurfa Müzesi ve Haleplibahçe Mozaik Müzesi	9
50	Uşak Müzesi	3
51	Van Akdamar Anıt Müzesi	4

Yine konuyla bağlantılı olarak müze yetkililerinden alınmış mühürlü ve imzalı belirli süreyi kapsayan fiili ziyaretçi sayısı tespitine ilişkin sayım tutanaklarında, ilgili tarihlerdeki ziyaretçi sayılarında Turkuaz Tanıtım ve İletişim San.Tic. Ltd. Şti ve Ekspres Yemek Oto Kiralama İnş. Taah. San.veTic.Ltd. Şti. Adi İş Ortaklığı'ndan gelen verilerle müze müdürlüklerinden gelen fiili tespitler arasında hasılat farkları olduğu gözlenmiş olup bu durum, gişelerde gerçekleşen anlık satış rakamlarının izlenmesini, takibini, raporlanmasını sağlayan ABI yazılım programının doğru veri üretmediği kanısını doğurmaktadır.

Kamu idaresi cevabında; müze ve örenyerleri gişelerinin kiraya verilmesi işinin başladığı 2011 yılı şartları göz önünde bulundurularak hazırlanan yazılım ve otomasyon sisteminin değişen teknolojinin gerisinde kaldığının gözlemlendiği, bu nedenle ihalesi 27.02.2018 tarihinde gerçekleştirilen ve 19.03.2018 tarihinde sözleşmesi imzalanan Müze ve Örenyerlerinde Bilet ve Bilet Ürünlerinin; Tasarımı, Geliştirilmesi ve Satış Kanallarının Yönetimine İlişkin Kiralama İşİ ile en son teknolojik imkanları içeren ve Merkez Müdürlüğünün ihtiyaç duyduğu tüm teknik ve sistemsel hususları karşılayan yeni bilgi sisteminin 2018 yılı Ekim ayında hayata geçirilmesinin öngörüldüğü; yeni kurulacak bilgi sisteminde ilgili Firma tarafından “tier3 “ sertifikası edinilmesinin de öngörüldüğü, bu sertifikanın uluslararası geçerliliği olduğu, bu sistemin veri akışındaki tıkanmalara, veri sağlanamama durumlarına son vereceği; ayrıca müze ve örenyerlerinin fiziki özellikleri

nedeniyle internet bağlantısı sorunu yaşanan 8 adet müze ve örenyerinin söz konusu ihale kapsamında çıkarılarak 1 Mayıs 2018 tarihi itibarıyla bu yerlerdeki gişe hizmetlerinin ilgili Müze Müdürlüklerince yürütüldüğü ifade edilmiştir.

Sonuç olarak Müze ve Ören Yerleri Gişelerinin Kiraya Verilmesi İşi” ne ilişkin söz konusu işin yüklenicisi tarafından ihalenin yazılım ve otomasyonunu sağlayan ABI programının 2011’de ortaya konan o dönemin ihtiyaçlarına cevap veren bir sistem olarak kullanılmakta olduğu, tespitimize paralel olarak sistemsel riskler içerdiği, günümüzde mevcut gelişen ve değişen teknolojinin gerisinde kaldığı, bu bağlamda ihalesi 27.02.2018 tarihinde yapılan “ Müze ve Ören yerlerinde Bilet ve Bilet Ürünlerinin Tasarımı, Geliştirilmesi ve Satış Kanallarının Yönetimine İlişkin Kiralama İşi’nde en son teknolojik imkanları içeren ve Kiracı Firmanın, mevcut sistemin tüm aksaklık ve zaaflarını ortadan kaldıracak yeni bir bilgi sisteminin hayata geçirmesinin öngörüldüğü ifade olunmuştur. Yeni kurulacak bilgi sisteminde ilgili Firma tarafından “tier3 “ sertifikası edinilmesinin de öngörüldüğü, bu sertifikanın uluslararası geçerliliği olduğu, bu sistemin veri akışındaki tıkanmalara, veri sağlanamama durumlarına son vereceği ifade edilmiştir. Ayrıca müze ve ören yerlerine ait satış ve gerçekleştirme rakamları verilerinin tutulduğu serverların idarenin fiziki kontrolünde olmaması sistemin güvenilirliğini zedelemesine ilişkin eleştirilerimize yönelik, yeni bilgi sisteminde “bulut sistemi” ile sorunun çözüleceği ifade edilmiştir.

Bulgumuza yönelik sorumlularca gönderilmiş bulunan savunma ve eki belgeler birlikte değerlendirildiğinde, yapılan açıklamalar bulgumuzun ilişkisini giderememiştir. Bilgi ve otomasyon sisteminin ciddi riskler içermesi , yüklenicinin gerçekleştirdiği satış verilerinin anlık görülmemesi, satış verilerinin transferindeki tıkanmaların ortaya çıkması, sisteme otomasyon ağına dahil olmayan müze-ören yerlerinin olması, satış verilerin tutulduğu depolandığı serverların İdari Şartname hükümlerine aykırı olarak , İdarenin fiziki müdahalesi dışında İstanbul ve İzmir’de konuşlandırılması nedeniyle ortaya çıkan satış gerçekleştirme rakamlarının tamamıyla Yükleniciden gelecek bilgilere bağlı olduğu sorumlularca da kabul edilmiş olup, yapılan açıklamalarda sorunun çözümünün gelecek dönemlerde mümkün olduğu görülmektedir.

Konuyla bağlantılı olarak müze yetkililerinden alınmış mühürlü ve imzalı belli süreyi kapsayan fiili ziyaretçi sayısı tespitine ilişkin sayım tutanaklarında , ilgili tarihlerdeki ziyaretçi sayılarında, yüklenici firmadan gelen verilerle müze müdürlüklerinden gelen fiili tespitler arasında hasılat farkları oluştuğu, bu farkların işin yüklenicisi lehine, İdare aleyhine olarak

gerçekleştiği tespit edilmiştir. Bu husus gişelerde gerçekleşen anlık satış rakamlarının izlenmesini, takibini, raporlanmasını sağlayan ABI yazılım programının doğru veri üretmediği kanısını oluşturmaktadır. Bu durum İhalenin güvenilirliği tehlikeye düşürmüştür ve İdarenin gelirleri açısından bir kaybın olduğu düşünülmektedir.

Ayrıca İhale dokümanının 24.19.1.3.ve 24.19.1.4 bentlerinde veri alma/izlemenin İdare için kesintisiz olarak sağlanacağı, sağlanması gerektiği hüküm altına alınmışken, bu hükme aykırı olarak bir çok defa sistemsel tıkanmaların ortaya çıkması, veri kesintilerin görülmesi ve bu hususun ihale dokümanında hiçbir şekilde cezai yaptırıma tabi olmaması da İdare açıdan negatif bir denetim bulgusu olarak ortaya çıkmaktadır.

BULGU 7: Ücretli Tahsislerde, Gerçekleştirilen Tahsilat Tutarlarının Hangi Tahsise İlişkin Olduğuna Bakılmaksızın ve Tahakkuk Esasına Aykırı Olarak Muhasebeleştirilmesi

Kültür Bakanlığı'na bağlı müze, ören yeri, kültür merkezi salonları, galeriler ve diğer mekanlar ile Atatürk Kültür Merkezi'nin tahsise konu 1 no'lu alanında kamu kurum ve kuruluşları ile gerçek ve tüzel kişilerce yapılan etkinliklere ilişkin gerçekleştirilen ücretli tahsislerde, tahsise ilişkin kontrollerin sağlıklı gerçekleşmediği; DÖSİMM'in ilgili banka hesabına yatan tahsis ücretlerinin, hangi tahsise ilişkin olduğunun tam olarak tespiti yapılmaksızın ve tahakkuk esasına aykırı şekilde muhasebeleştirildiği tespit olunmuştur.

Tahsis gelirleri, 2252 sayılı Kültür ve Turizm Bakanlığı Döner Sermaye Kanununun 'Gelir Kaynakları' başlıklı 5'inci maddesinin (c) bendinde;

“Taşınır mallarla, Kültür Bakanlığına tahsis edilen ve döner sermaye hizmetlerinde kullanılan taşınmaz malların ve tesislerin sergi, yeme, içme, dinlenme yerleri ile salon, büfe ve otoparklarının işletme ve kira gelirleri” olmak üzere esas gelir kalemleri arasında sayılmıştır.

Kültür ve Turizm Bakanlığı Süreli Kullanım Yönergesinin 'Başvuru ve Ödeme' başlıklı 5'inci maddesinde, müze, ören yeri, kültür merkezi salonları, galeriler ve diğer mekanlar için süreli kullanım talebinin ilgili müdürlüğe (Müze Müdürlüğü, Kültür Merkezi Müdürlüğü, AKM Alanı Müdürlüğü gibi) yapılacağı, ilgili müdürlüğün başvuruyu uygun bulması halinde 10 gün içinde başvuru sahibine bildirimde bulunacağı ve kira bedelinin Yönerge ekinde mevcut cetvellere göre nakden ödeneceği ifade edilmiştir.

Yine aynı yönergenin 'Kullanım' başlıklı 9'uncu maddesinde tahsisin kesinleşmesinin ardından 10 işgünü içinde faaliyetin gerçekleştirileceği mekan ile ilgili olarak, ilgili birim ve kullanıcı arasında sözleşme imzalanacağı belirtilmiştir.

Yukarıdaki yönerge hükümlerinden anlaşılacağı üzere ilgili mekanın tahsis amaçlı kullanımı ile ilgili olarak, ilgili birim (Müze Müdürlüğü, Kültür Merkezi Müdürlüğü, AKM Alanı Müdürlüğü) ve kullanıcı arasında imzalanan sözleşme Döner Sermaye İşletmesi Merkez Müdürlüğü'ne gönderilmediğinden Merkez Müdürlüğü sadece belirlenen banka hesabına yatan tutarlardan haberdar olmakla birlikte yatırılan tutarların doğruluğunun ve hangi sözleşmeye istinaden yatırıldığıнын kontrolünü gerçekleştirememektedir.

Ayrıca elde edilen tahsis ücretleri, ilgili tahsis işlemi gerçekleştiğinde değil, banka hesabına yattığı anda muhasebeleştirilmekte, Döner Sermaye İşletmesinin tabi olduğu tahakkuk esasına aykırı olarak işlem yapılmaktadır.

Döner Sermaye Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğinin 'Kayıt Zamanı, Gelir ve Giderlerin Yılı' başlıklı 38'inci maddesinde:

“(1) Bir ekonomik değer yaratıldığında, başka bir şekle dönüştürüldüğünde, mübadeleye konu edildiğinde, el değiştirdiğinde veya yok olduğunda muhasebeleştirilir.

(2) Hesaplar malî yıl esasına göre tutulur.

(3) Gelir ve giderler tahakkuk ettirildikleri malî yılın hesaplarında gösterilir.”

denilmek suretiyle döner sermayeli işletmelerde tahakkuk esasının kullanılacağı açık olarak ifade edilmiştir.

Bu itibarla Döner Sermaye Merkez İşletme Müdürlüğü'nün temel gelir kaynaklarından biri olan tahsis gelirlerinin, Kültür ve Turizm Bakanlığı Süreli Kullanım Yönergesine ekli cetvellere uygun olarak tahsilinin kontrolü sağlanmaksızın ve tahakkuk esasına aykırı olarak muhasebeleştirildiği değerlendirilmiştir.

Kamu idaresi cevabında; söz konusu mekanlarda kamu kurum ve kuruluşları ile gerçek ve tüzel kişilerce, kültürel, bilimsel, sanatsal ve diğer etkinlikler için gerçekleştirilen ücretli tahsis işlemlerinin Bakanlıkça yayımlanan "Süreli Kullanım Yönergesi" kapsamında yürütülmekte olduğu, mezkur yönerge kapsamında gerçekleştirilen tahsis işlemlerinin tüm kontrollerinin Bakanlık adına yönetim ve denetim yetkisi olması nedeniyle İl Kültür ve Turizm Müdürlükleri'nce gerçekleştirildiği belirtilmiş olup Merkez Müdürlüğüne gelir kalemleri itibariyle anlaşmalı olan banka nezdinde kurumsal tahsilat kodları oluşturulduğu ve tüm İl Kültür ve Turizm Müdürlükleri ile paylaşıldığı, hizmet almak isteyen kişi veya kuruluş tarafından para yatırılmak istendiğinde her bir koda ilişkin gelirin kendi başlığı ve kapsamı altında otomatik olarak ayrıştırıldığı ancak EFT yoluyla yapılan ödemelerde kurumsal kod girilemediğinden yatırılan ücretlerin Merkez Müdürlüğü görevlilerince ayrıştırıldıktan sonra

muhasebeleştirildiği; diğer taraftan Merkez Müdürlüğünün banka hesaplarına gerek kurumsal tahsilat koduyla, gerekse EFT yoluyla yapılan ödemelerin, 3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanunu gereğince ödemenin yapıldığı gün esas alınarak muhasebeleştirilmesi nedeniyle Merkez Müdürlüğünün hesaplarına geçmemiş bir tutarın tahakkuk esasına uygun olarak muhasebeleştirilmesinin KDV uygulamaları açısından mümkün olamayacağı, herhangi bir ödeme yapılmaksızın tahakkuk esasına göre yapılacak tahsis işlemlerinde son anda gerçekleşecek tahsis iptali gibi durumlarda ilgililer tarafından ödenmeyecek olan tahsis bedellerine ilişkin yapılmış olan tahakkuk işlemlerinin iptalinin KDV mahsubu ve benzeri bir çok hukuki sorunun ortaya çıkmasına ve Merkez Müdürlüğüne ilgili kurumlarca ceza uygulanarak kamu zararının oluşmasına neden olunabileceği ifade edilmiştir.

Sonuç olarak İdarece, bulgumuza konu olan tahsislerin Kültür Bakanlığı Süreli Kullanım Yönergesi kapsamında yürütüldüğü, ilave olarak Bakanlığa bağlı tahsislere ilişkin işlemlerin “Kültür ve Turizm Bakanlığı İl Kültür ve Turizm Müdürlüklerinin Görev Yetki Sorumluluk ve Çalışma Esasları Hakkında Yönetmelik” kapsamında İl Kültür ve Turizm Müdürlüklerince Bakanlık ve Döner Sermaye İşletmesi Merkez Müdürlüğü talimatları kapsamında yerine getirildiği, öte yandan taşra teşkilatı tarafından her yıl yapılan binlerce işlemin Merkez Müdürlüğü tarafından kontrolü ve ayrıştırmasının belli bir aşamadan sonra mümkün olabildiği, bu kapsamda anlaşmalı banka nezninde kurumsal tahsilat kodları oluşturulduğu ve bu kodların İl Müdürlükleri ile paylaşıldığı bu kodlara kişi ve kurumlarca tahsis ücreti yatıldığında sistem tarafından her bir koda ait gelirin otomatik olarak ayrıştırılmakta olduğu ifade olunmuştur.

Ayrıca sorumlularca, esas problemin EFT ile sağlanan transferlerde ortaya çıktığı, bu ödemelerde kurumsal kod girilmediğinden, ancak Merkez Müdürlüğü tarafından ayrıştırma işlemi yapıldıktan sonra muhasebeleştirme işlemi yapılmakta olduğu belirtilmiştir. Buna ek olarak Merkez Müdürlüğü tahsis işlemlerine ait banka hesabına yapılacak ödemelerde(EFT ve Havale ile) KDV Kanunu gereğince ödemenin yapıldığı gün muhasebeleştirilmekte olduğu, bu nedenle tahakkuk esaslı muhasebe sisteminin KDV uygulamaları açısından mümkün olmadığı, ayrıca tahsis iptali durumlarında tahakkuk işlemlerinin iptali, KDV mahsubu vb. durumlar tahakkuk esasını uygulamada zorluklara neden olabileceği ifade edilmiştir.

Ancak Döner Sermaye İşletmesi Merkez Müdürlüğü bünyesinde yerinde yaptığımız incelemelerde tahsis işlemlerine ilişkin banka hesabının dökümü ve detaylı ekstresi istendiğinde sorumlularca ilgili banka hesabına yatan tüm bedellerin hangi tahsis işlemine ait olduğu, hangi tarihte gerçekleşen tahsise konu olduğu bilgisi alınamamıştır. Ayrıca özellikle

EFT ile tahsise konu yeri kullanmak isteyen kişi yada kurum tarafından ilgili anlaşmalı banka hesabına yapılan transferler kod ile ayrıştırılmadığından bu türlü ödemeler düzenli şekilde muhasebeleştirilememektedir. Tarafımızca yapılan incelemelerde DÖSİM için önemli bir gelir kalemi olan tahsis işlemlerinde tam bir keşmekeşin olduğu tespit edilmiştir.

Ayrıca yaptığımız inceleme sonucunda ilgili İl Müdürlükleri tarafından sürdürülmekte olan tahsis işlemleri tümüyle Döner Sermaye İşletmesi Merkez Müdürlüğü'nün bilgisi dahilinde yapılmamakta olduğu tespit edilmiştir. İlgili İl Müdürlüğü tahsis işlemi yapıldığında, ilgili tahsis yönergesine göre tahsisi uygun bulduğunda ve ilgili tahsise konu yere ait sözleşme imzalandığında tahsisi Merkez Müdürlüğü'ne bildirmeli ve sözleşmenin bir nüshasını Müdürlüğe göndermelidir. Döner Sermaye İşletmesi Merkez Müdürlüğü ile İlgili Müdürlük arasında tahsislere ilişkin koordinasyon sağlanmalıdır. Buna karşılık Döner Sermaye İşletmesi Merkez Müdürlüğü, Döner Sermayeli İşletmeler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin Kayıt Zamanı, Gelir ve Giderlerin Yılı başlıklı 41.inci maddesi gereğince bu sözleşmeler ve bildirimler sonrasında tahakkuk esasına göre ilgili gelirin muhasebeleştirilmesini sağlamalıdır. Sorumluların savunma metinlerinde belirttiği gibi tahsislere ilişkin ortaya çıkacak iptallerin muhasebeleştirilmesi yine Döner Sermayeli İşletmeler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin ilgili hükümleri gereğince sağlanmalıdır. Sorumlularca tahakkuk esasının, tahsis işlemlerine ilişkin bedellerin muhasebeleştirilmesinde KDV Kanunu'ndan doğan zorluklar nedeniyle kullanılamayacağına yönelik savunmaları yasal dayanaktan yoksun görünmektedir. Döner Sermaye İşletmesine doğan her türlü gelirin muhasebeleştirilmesinde “tahakkuk esasının” kullanımını ilgili yönetmeliğin açık hükmüdür.

Bulgu konusu tespitinin devam edip etmediği takip eden denetimlerde izlenecektir.

7. EKLER

EK 1: KAMU İDARESİ MALİ TABLOLARI

DÖSİMM 2017 YILI BİLANÇOSU

Aktif			Pasif
1	DÖNEN VARLIKLAR	68.511.300,45	3 KISA VADELİ YABANCI KAYNAKLAR
10	HAZIR DEĞERLER	51.251.989,08	32 TİCARİ BORÇLAR
101	Alınan Çekler Hesabı	963.654,88	320 Satıcılar Hesabı
102	Bankalar Hesabı	50.537.878,61	326 Alınan Depozito Ve Teminatlar Hesabı
103	Verilen Çekler Ve Gönderme Emirleri Hesabı (-)	-249.544,41	329 Diğer Ticari Borçlar Hesabı
12	TİCARİ ALACAKLAR	10.631.012,97	33 DİĞER BORÇLAR
120	Alıcılar Hesabı	10.359.392,65	335 Personele Borçlar Hesabı
123	Banka Kredi Kartlarından Alacaklar Hesabı	57.507,01	336 Diğer Çeşitli Borçlar Hesabı
126	Verilen Depozito Ve Teminatlar Hesabı	2.113,31	34 ALINAN AVANSLAR
128	Şüpheli Ticari Alacaklar Hesabı	410.036,82	340 Alınan Sipariş Avansları Hesabı
129	Şüpheli Ticari Alacaklar Karşılığı Hesabı (-)	-198.036,82	36 ÖDENECEK DİĞER YÜKÜMLÜLÜKLER
13	DİĞER ALACAKLAR	1.163.343,38	360 Ödenecek Vergi Ve Fonlar Hesabı
135	Personelden Alacaklar Hesabı	28.694,31	361 Ödenecek Sosyal Güvenlik Kesintileri Hesabı
136	Diğer Çeşitli Alacaklar Hesabı	1.134.649,07	362 Ödenecek Döner Sermaye Yükümlülükleri Hesabı
138	Şüpheli Diğer Alacaklar Hesabı	157,50	369 Ödenecek Diğer Yükümlülükler Hesabı
139	Şüpheli Diğer Alacaklar Karşılığı Hesabı (-)	-157,50	5 ÖZ KAYNAKLAR
15	STOKLAR	3.387.338,94	50 ÖDENMİŞ SERMAYE
150	İlk Madde Ve Malzeme Hesabı	252.122,97	500 Sermaye Hesabı
153	Ticari Mallar Hesabı	3.135.215,97	501 Ödenmemiş Sermaye Hesabı (-)
18	GELECEK AYLARA AİT GİDERLER VE GELİR TAHAKKUKLARI	1.884.143,95	52 SERMAYE YEDEKLERİ
180	Gelecek Aylara Ait Giderler Hesabı	1.461.582,32	522 Maddi Duran Varlıklar Yeniden Değerleme Artışları Hesabı
181	Gelir Tahakkukları Hesabı	422.561,63	57 GEÇMİŞ YILLAR KARLARI
19	DİĞER DÖNEN VARLIKLAR	193.472,13	570 Geçmiş Yıllar Karları Hesabı
193	Peşin Ödenen Vergi Ve Fonlar Hesabı	193.472,13	58 GEÇMİŞ YILLAR ZARARLARI
2	DURAN VARLIKLAR	119.456.966,34	580 Geçmiş Yıllar Zararları Hesabı (-)
22	TİCARİ ALACAKLAR	218.404,69	59 DÖNEM NET KARI/ZARARI
226	Verilen Depozito Ve Teminatlar Hesabı	218.404,69	591 Dönem Net Zararı Hesabı (-)
24	MALİ DURAN VARLIKLAR	117.870.165,00	
248	Diğer Mali Duran Varlıklar Hesabı	117.870.165,00	
25	MADDİ DURAN VARLIKLAR	652.222,43	
253	Tesis, Makine Ve Cihazlar Hesabı	133.043,98	
254	Taşıtlar Hesabı	427.206,70	
255	Demirbaşlar Hesabı	2.517.422,20	
257	Birikmiş Amortismanlar Hesabı (-)	-2.425.450,45	
26	MADDİ OLMAYAN DURAN VARLIKLAR	599.744,03	
260	Haklar Hesabı	163.378,01	
264	Özel Maliyetler Hesabı	551.468,98	
267	Diğer Maddi Olmayan Duran Varlıklar Hesabı	347.380,26	
268	Birikmiş Amortismanlar Hesabı (-)	-462.483,22	
28	GELECEK YILLARA AİT GİDERLER VE GELİR TAHAKKUKLARI	13.315,05	
280	Gelecek Yıllara Ait Giderler Hesabı	13.315,05	
29	DİĞER DURAN VARLIKLAR	103.115,14	
294	Elden Çıkarılacak Stoklar Ve Maddi Duran Varlıklar Hesabı	103.115,14	
Aktif Toplamı		187.968.266,79	Pasif Toplamı
			187.968.266,79

DÖNER SERMAYE İŞLETMESİ 2017 YILI GELİR TABLOSU

	2017
A- BRÜT SATIŞLAR	138.512.713,59
1- Yurt İçi Satışlar	134.321.533,51
2- Yurt Dışı Satışlar	49,89
3- Dönüşüm Gelirleri	0,00
4- Diğer Gelirler	4.191.130,19
B- SATIŞ İNDİRİMLERİ (-)	54.021.081,65
1- Satıştan İadeler (-)	54.021.081,65
2- Satış İskontoları (-)	0,00
3- Diğer İndirimler (-)	0,00
C- NET SATIŞLAR	84.491.631,94
D- SATIŞLARIN MALİYETİ (-)	431.845,30
1- Satılan Mamüller Maliyeti (-)	0,00
2- Satılan Ticari Mallar Maliyeti (-)	431.845,30
3- Satılan Hizmet Maliyeti (-)	0,00
4- Diğer Satışların Maliyeti (-)	0,00
BRÜT SATIŞ KARI ve ZARARI	84.059.786,64
E- FAALİYET GİDERLERİ (-)	332.411.943,80
1- Araştırma ve Geliştirme Giderleri (-)	0
2- Pazarlama, Satış ve Dağıtım Giderleri (-)	0,00
3- Genel Yönetim Giderleri (-)	332.411.943,80
4-Dönüşüm Giderleri (-)	0,00
FAALİYET KARI VEYA ZARARI	-248.352.157,16
F- DİĞER FAALİYETLERDEN OLAĞAN GELİR ve KARLAR	166.522.898,56
1- Faiz Gelirleri	1.709.207,43
2- Konusu Kalmayan Karşılıklar	0,00
3- Menkul Kıymet Satış Karları	0,00
4- Kambiyo Karları	5.182,49
5- Reeskont Faiz Gelirleri	0,00
6- Diğer Olağan Gelir ve Karlar	164.808.508,64
G- DİĞER FAALİYETLERDEN OLAĞAN GİDER ve ZARARLAR (-)	244.749,91
1- Karşılık Giderleri (-)	198.036,82
2 - Menkul Kıymet Satış Zararları (-)	0,00
3- Kambiyo Zararları (-)	43.676,99
4- Reeskont Faiz Giderleri (-)	0,00
5- Diğer Olağan Gider ve Zararlar (-)	3.036,10
OLAĞAN KAR VEYA ZARARLAR	-82.074.008,51
H- OLAĞANDIŞI GELİR ve KARLAR	9.901.375,92
1- Önceki Dönem Gelir ve Karları	0,00
2- Diğer Olağandışı Gelir ve Karlar	9.901.375,92
I- OLAĞANDIŞI GİDER ve ZARARLAR (-)	2.171.222,52
1- Çalışmayan Kısım Gider ve Zararları (-)	0,00
2- Önceki Dönem Gider ve Zararları (-)	1.797.942,68
3- Diğer Olağandışı Gider ve Zararlar (-)	373.279,84
DÖNEM KARI VEYA ZARARI	-74.343.855,11
J- DÖNEM KARI VERGİ ve DİĞER YASAL YÜKÜMLÜLÜK KARŞILIKLARI (-)	0,00
DÖNEM NET KARI VEYA ZARARI	-74.343.855,11